Державна Наукова Бібліотека ім. Короленка Харків
ХАРЬКОВ
ПЕР. КОРОЛЕНКО 18
БИБЛИОТЕКА КОРОЛЕНКО
2 1.12 38

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 71 (6047) | 28 сакавіка 1938 г., панядзелак | ЦАНА 10 КАП.

УВЕСЬ НАРОД НАШАЙ ВЯЛІКАЙ РАДЗІМЫ, УСЁ ПРАГРЭСІЎНАЕ ЧАЛАВЕЦТВА АДЗНАЧАЕ СЕННЯ 70-ГОДДЗЕ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ ВЯЛІКАГА ПРОЛЕТАРСКАГА ПІСЬМЕННІКА, РЭВОЛЮЦЫЯНЕРА-БАРАЦЬБІТА, БЛІЖЭЙШАГА САРАТНІКА ВЯЛІКІХ ПРАВАДЫРОЎ ПРАЦОЎНЫХ ЛЕНІНА І СТАЛІНА — АЛЯКСЕЯ МАКСІМАВІЧА ГОРКАГА.

МАКСІМ ГОРКІ СВАІМ ТРАПНЫМ, МАЙСТЭРСКІМ СЛОВАМ БЯЗЛІТАСНА ГРАМІЎ ВОРАГАЎ НАРОДА, З НЕСАКРУШАЛЬНАЙ СІЛАЙ АБРУШВАЎСЯ НА ПАДПАЛЬШЧЫКАЎ ВАЙНЫ — ФАШЫСТАЎ І ІХ НАЙМІТАЎ — ТРАЦКІСЦКА-БУХАРЫНСКІХ БАНДЫТАЎ.

ГОРКІ ГОРАЧА ЛЮБІЎ СВОЙ НАРОД, ЛЮБІЎ ПРАЦОЎНЫХ УСЯГО СВЕТУ. ЁН БЫЎ НЕПАХІСНЫМ БАРАЦЬБІТОМ ЗА ВЯЛІКУЮ СПРАВУ ЛЕНІНА — СТАЛІНА.

ПРАДАЖНЫЯ ПСЫ ФАШЫЗМА З «ПРАВА-ТРАЦКІСЦКАГА БЛОКА» ЎМЯРЦВІЛІ ГОРКАГА — ЛЮБІМЦА НАРОДА.

ПРАКЛЯЦЦЕ ПОДЛЫМ ЗАБОЙЦАМ!

ІМЯ ГОРКАГА БУДЗЕ ЖЫЦЬ У ВЯКАХ, ЯНО КЛІЧА І БУДЗЕ КЛІКАЦЬ НА БАРАЦЬБУ ЗА СПРАВУ ЛЕНІНА — СТАЛІНА.

МАКСІМ ГОРКІ

Вялікі гераічны рускі народ, усе народы нашай квітнеючай краіны соцыялізма, усё прагрэсіўнае чалавецтва з аднолькавай сілай любві і павагі сёння адзначаюць сямідзесяцігоддзе з дня нараджэння выдатнага пісьменніка, непахіснага сталінца, нашага Максіма Горкага. Горкі быў і на вякі астанецца непераўзыйдзеным геніем мастацкага слова. Увасобіўшы ў сваёй творчасці найвялікшую народную мудрасць, багацейшыя рэволюцыйныя традыцыі рускага пролетарыята і бальшэвіцкай партыі, ён быў пісьменнікам-байцом на фронце рашучай барацьбы народа за сваё вызваленне, за пабудову шчаслівага жыцця, за сталінскае сонца над адной шостай зямнога шара і над усёй зямлёй.

Усё цудоўнае жыццё сваё, усе думы і помыслы Максіма Горкага ад дзіцячых гадоў да апошніх дзён былі непарыўнымі з жыццём, думамі і помысламі працоўных. Горкі прысвяціў сябе той велізарнейшай і ганаровай барацьбе, на якую клікалі Маркс, Энгельс, Ленін, Сталін.

Палкае сэрца Горкага гарэла яркім факелам для працоўных, асвятляла ім шлях да шчасця. Горкі прайшоў вялікі жыццёвы шлях, ён перажыў жорсткі гнёт буржуазна-памешчыцкай Расіі, навучыўся з маленства ненавідзець і прэзіраць лад эксплаататараў, лад тунеядцаў і паразітаў. Горкі выступіў адным з першых пісьменнікаў супроць самадзяржаўнай дынастыі, супроць усіх і ўсякіх ворагаў народа. Ён высока ўзняў сцяг нянавісці да здраднікаў нашай радзімы, да ўсіх тых, хто прабуе стаць на шляху сонечнага шэсцвія ўперад да комунізма.

Палкі трыбун і агітатар, чалавек вялікай культуры і ленінскага выхавання, Горкі адстойваў сваю радзіму на ўсіх этапах яе барацьбы з ворагамі народа, ворагамі партыі Леніна—Сталіна. Гнеўна гучэў яго голас у артыкуле «Калі вораг не здаецца, яго знішчаюць»:

— Унутры краіны супроць нас хітрэйшыя ворагі арганізоўваюць харчовы голад, кулакі тэрарызуюць сялян-калектывістаў забойствамі, падпаламі, рознымі подласцямі, — супроць нас усё, што аджыла свае тэрміны, адведзеныя яму гісторыяй, і гэта дае нам права лічыць сябе ўсё яшчэ ў стане грамадзянскай вайны. Адсюль следуе натуральны вывад: калі вораг не здаецца, яго знішчаюць.

Звонку супроць творчай работы Саюза Советаў — еўрапейскі капітал. Ён таксама аджыў свой тэрмін і асуджан на пагібель. Але ён усё яшчэ хоча і ўсё яшчэ мае сілы супраціўляцца неміначаму. Ён звязан з тымі здраднікамі, якія шкодніча́юць унутры Саюза, і яны, у меру сваёй подласці памагаюць яго намерам разбойніка.

Вялікая была любоў Горкага да народа. Ён любіў свой народ шчырай, сыноўняй любоўю, любіў справу народную, справу барацьбы за соцыялізм. В. І. Ленін не раз пісаў аб найвялікшым значэнні Горкага для народа, пісаў аб тым, што Горкі з першых крокаў моцна звязаў сябе сваімі вялікімі мастацкімі творамі з рабочым класам. Цесна звязаны з рэволюцыйным пролетарыятам і яго авангардам — бальшэвіцкай партыяй, Горкі заўсёды выступаў супроць кровепраліцця, супроць братазабойчых войн, умела зрываў маску з сапраўдных ворагаў, выкрываў крывавыя замыслы фашызма, нястомна змагаўся з усімі ворагамі народа.

Зладзейскае забойства трацкісцка-бухарынскімі бандытамі палкага трыбуна рэволюцыі Сяргея Міронавіча Кірава выклікала ў Горкім шквал абурэння. Ён пісаў:

— Вось, мярзаўцы забілі Сяргея Кірава, аднаго з лепшых правадыроў партыі, узорнага работніка ў справе адраджэння пролетарыята і сялянства да новага жыцця, да будаўніцтва соцыялістычнага грамадства, забілі простага, яснага, непахісна цвёрдага, забілі за тое, што ён быў іменна такім добрым — і страшным для ворагаў.

Успамінаючы гэтыя гарачыя словы ў дзень сямідзесяцігоддзя Аляксея Максімавіча Горкага, усе працоўныя нашай краіны, усе рабочыя свету поўны велізарнейшай нянавісці да тройчы праклятага ізувера Іуды-Троцкага і яго падручных, якія зладзейска ўмярцвілі вялікага чалавека, чалавека крыштальнай душы і велічнай любві да партыі Леніна—Сталіна, да яе правадыроў, да ўсіх працоўных.

Вялікі пясняр працоўнага народа — Горкі жыў і тварыў «на радасць усім працоўным, на страх ворагам рабочага класа». **(Сталін).** Максім Горкі штодзённа клапаціўся аб поспехах новай, соцыялістычнай культуры. Ён уваходзіў ва ўсе дэталі развіцця мастацкай літаратуры і выдавецкай справы, з радасцю сустракаў усе новыя гістарычныя перамогі краіны соцыялізма, як вялікі патрыёт, ён горача любіў усім сваім велізарнейшым сэрцам радзіму і народы СССР, любіў Леніна, любіў Сталіна.

Нязмерны заслугі Горкага перад народам, перад працоўнымі ўсяго свету!

Горкі! Гэта заклік на рашучую і бязлітасную барацьбу з «чорнай сілай» фашызма, гэта заклік на знішчэнне эксплаатацыі чалавека чалавекам.

Горкі! Гэта барацьба за новыя перамогі соцыялістычнай культуры, гэта сталінская арганізацыя літаратуры і яе ідэйная ўзброенасць, гэта соцыялістычны рэалізм, таржаство праўды.

Горкі! Гэта дзіўны вобраз пісьменніка народнага гневу і радасці працы, гэта сцвярджэнне жыцця і дастоінства чалавека, гэта грамадзянін вялікай радзімы — маяка працоўных усяго свету ў барацьбе за шчаслівае будучае.

Совецкі народ гарачай любоўю акружаў свайго выдатнага сына, блізкага друга і саратніка Леніна і Сталіна.

Усё прагрэсіўнае чалавецтва з нязмернай прагнасцю прыслухоўвалася да бясстрашных і мудрых слоў Горкага, да яго парад і заклікаў. Ворагі ўсіх масцей, шпіёны, дыверсанты, шкоднікі, як каленага жалеза, баяліся Горкага і таму ненавідзелі яго.

Вось чаму зграя фашысцкіх наёмных сабак і забойцаў на чале з крывавым ланцужным псом Іудай-Троцкім, якога Горкі заўсёды лічыў прайдзісветам і авантурыстам, накіравала сваю страшэнную зброю ў сэрца нашага любімага Горкага.

Горкі да апошніх дзён свайго жыцця аставаўся непахісным сталінцам, верным сынам вялікага совецкага народа, гразой і несакрушальнай сілай для здраднікаў, шкоднікаў, забойцаў.

Ворагі адабралі ў нас Горкага самымі страшэннымі метадамі, ад якіх халадзее кроў, садрыгаюцца сэрцы чэсных тружанікаў усяго зямнога шара, за якіх аддаў сваё выдатнейшае жыццё Максім Горкі. Але ім не адабраць, не забіць любоў да Горкага, якой напоўнены сэрцы працоўных нашай свабоднай краіны і прыгнечанага чалавецтва ўсяго свету.

Працэс над бандай з антысовецкага «права-трацкісцкага блока» паказаў усяму свету наёмных фашысцкіх забойцаў лепшага сына вялікага народа, адважнага рэволюцыянера—байца, вялікага пісьменніка-гуманіста, непахіснага сталінца Максіма Горкага і яго сына, паказаў забойцаў, злоўленых, выкрытых і знішчаных воляю ўсяго совецкага народа.

Пройдуць вякі. Імёны прэзрэнных здраднікаў і забойцаў забудзе гісторыя і выкіне ў смеццевую скрыню. Чалавецтва выкіне з сваёй памяці імёны гадзюк, фашысцкіх наймітаў.

Імя-ж Горкага, вялікага пісьменніка і грамадзяніна, назаўсёды будзе запісана залатымі літарамі ў кнігу гісторыі, яго імя будзе свята хаваць у сваіх сэрцах усё працоўнае чалавецтва, кожны, каму дорага справа, у барацьбе за якую загінуў на пасту наш родны Горкі. Сцяг Леніна — Сталіна будзе сімвалам новых перамог за таржаство комунізма.

ЗАКОНЧЫЛІСЯ ТАКТЫЧНЫЯ ВУЧЭННІ ЧОРНАМОРСКАГА ФЛОТА

СЕВАСТОПАЛЬ, 26 сакавіка. (БЕЛТА). Закончыліся тактычныя вучэнні Чорнаморскага флота. Вучэнні праводзіліся пад сцягам Народнага Камісара Ваенна-Марскога Флота СССР армейскага камісара 1-га ранга тав. П. А. Смірнова. Не гледзячы на штормавыя ўмовы, асабовы састаў прадэманстраваў несакрушальную баявую магутнасць Чорнаморскага флота і яго гатоўнасць разграміць любога ворага.

У час вучэння на эсмінец «Дзержынскі» прыбылі народны камісар Ваенна-Марскога Флота СССР армейскі камісар 1-га ранга тав. Смірноў, начальнік Галоўнага Марскога штаба флагман флота 2-га ранга тав Галер і члены Ваеннага Совета Чорнаморскага флота. Яны падрабязна азнаёміліся з работай і вучобай асабовага састава эсмінца.

Нарком аб'явіў удзячнасць усяму асабоваму саставу эсмінца «Дзержынскі» за праяўленыя на вучэннях мужнасць і вынослівасць.

НОВЫ РЭКОРД МАКАРА МАЗАЯ

МАРЫУПАЛЬ, 26 сакавіка. (БЕЛТА). Новы ўзор выдатнай работы паказаў 25 сакавіка знатны сталявар завода імя Ільіча тав. Макар Мазай. Ён зняў з квадратовага метра поду печы 18,22 тоны сталі пры тэхнічнай магутнасці печы ў 7,5 тоны.

Падрыхтоўка да выбараў у Вярхоўны Совет БССР

Трохдзенныя курсы агітатараў

26 сакавіка партком менскай кандзіцерскай фабрыкі «Комунарка» арганізаваў трохдзенныя курсы нізавых агітатараў — кіраўнікоў гурткоў па вывучэнню Канстытуцыі і «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет БССР». На курсах займаецца 17 чалавек. пераважна работніцы. У праграме курсаў: даклады аб дзяржаўнасці БССР, азнаямленне з геаграфічнай картай БССР, выбары ў нас і ў капіталістычных краінах, пытанні міжнароднага становішча.

3 НЕАПУБЛІКАВАНЫХ ПІСЕМ А. М. ГОРКАГА

(З пісьма да селяніна Т. Ф.) *)

[illegible]

М. Г.

*) Чарнавік пісьма А. М. Горкага да селяніна Т. Ф. захоўваецца ў архіве А. М. Горкага. Пісьмо напісана было ў канцы 1931 г.

ПОЛЬСКА-ЛІТОЎСКІЯ АДНОСІНЫ

КАУНАС, 26 сакавіка. (БЕЛТА). Літоўскі афіцыёз «Лістувос айдас» прыводзіць прамову былога міністра абароны Дырмантаса, які, выступаючы ў сейме па поваду законапраекта аб процілаветранай абароне, закрануў і апошнія падзеі.

«Мы не спалохаліся, — сказаў Дырмантас, — ні лозунгаў палякаў, ні маршыраваўшых з Вільна і Гродна дывізій, ні сотняў аэрапланаў, частка якіх ўжо паказалася над нашай тэрыторыяй. Наш урад халоднакроўна прааналізаваў як наша, так і еўрапейскае становішча, нашу баявую гатоўнасць і ўручанае ў такой рэзкай форме патрабаванне Польшчы. Перарваць жыццё дзесяткаў тысяч маладых людзей, знішчыць гарады, інтэлігенцыю і культурныя каштоўнасці, скопленыя за 20 год, мы заўсёды паспеем, калі прыдзе час. Для абароны справядлівых інтарэсаў краіны і народа мы нічога не пашкадуем, калі прыдзе рашаючы момант... На гэты раз было рашано, што не прышоў яшчэ той час, калі зброяй трэба рашаць пытанні, закранаючыя нашы інтарэсы... Пакуль-што няхай размаўляюць дыпламаты».

***

КАУНАС, 26 сакавіка. (БЕЛТА). Газета «Лістувос айдас» публікуе абшырны артыкул міністра абароны Рашцікіса, у якім падкрэсліваецца, што літоўскі ўрад не мог не прыняць знявважальны польскі ультыматум, бо ў працілеўным выпадку былі-б немінучы ваенныя ўскладненні. Адзначаючы далей, што рашэнне прынята і што ад усяго гэтага астаўся непрыемны асадак, Рашцікіс заяўляе: «Кожны-ж павінен зразумець, што гвалт не родзіць прыхільнікаў і што гвалтоўна мілым не будзеш».

Рашцікіс заклікае быць гатовымі да любых небяспек і да абароны незалежнасці Літвы на падставе згуртавання вакол цяперашняга ўрада ўсіх слаёў насельніцтва.

ПАВЕДАМЛЕННЕ ЛІТОЎСКАГА ТЭЛЕГРАФНАГА АГЕНЦТВА

КАУНАС, 26 сакавіка. (БЕЛТА). Літоўскі афіцыёз — газета «Лістувос айдас» публікуе наступнае афіцыяльнае паведамленне літоўскага тэлеграфнага агенцтва:

«Змены ў складзе кабінета міністраў не азначаюць прынцыповай змены яго палітыкі. Гэта пацвярджаецца і той акалічнасцю, што ў новым кабінеце ўдзельнічае таксама і былы прэм'ер-міністр Тубяліс, які ў сучасны момант з прычыны пахіснуўшагася здароўя знаходзіцца ў працяглым водпуску. Важнасць моманту ўсякаму зразумела, яна дыктуе і бліжэйшыя задачы новага кабінета...»

„ПОПЮЛЕР" АБ ПАЛІТЫЦЫ СССР У ПОЛЬСКА-ЛІТОЎСКІМ КАНФЛІКЦЕ

ПАРЫЖ, 25 сакавіка. (БЕЛТА). Газета «Попюлер» піша: «Англія, Францыя і Совецкі Саюз выступілі з прадстаўленнямі ў Варшаве і ў Каунасе, каб умерыць астрыню польска-літоўскага канфлікта. Гэта — канкрэтны прыклад, калі энергічная палітыка аказалася дзейснай.

Совецкі Саюз, спрыяючы аднасячыся да аднаўлення нармальных дыпламатычных адносін паміж Польшчай і Літвой, у той-жа час давёў да ведама польскага пасла ў Маскве, што Совецкі Саюз рэкамендуе Польшчы не прыбягаць да сілы і пакідае за сабой свабоду дзеянняў у выпадку ўзброенага нападу на Літву. Гэта заява і гэта агаворка адыгралі сваю ролю і паслужылі таму, што польскі ультыматум быў складзен у больш умераных выразах».

У АБАРОНУ РЭСПУБЛІКАНСКАЙ ІСПАНІІ

ЛОНДАН, 26 сакавіка. (БЕЛТА). Орган компартыі газета «Дэйлі Уоркер» паведамляе, што па ўсёй Англіі адбываюцца сходы арганізацый лейбарысцкай партыі і профсаюзаў, а таксама масавыя агульназаводскія мітынгі. На сходах прымаюцца рэзалюцыі, якія патрабуюць ад Нацыянальнага совета працы спыніць усякія перагаворы з урадам Чэмберлена, пакуль законнаму іспанскаму ўраду не будзе прадастаўлена права свабодна закупляць зброю і не будзе адкрыта франка-іспанская граніца.

«Дэйлі Уоркер» паведамляе, што лонданскія докеры зноў адмовіліся грузіць параход, які павінен быў адправіцца ў порт мяцежнікаў.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ (арагонскі) ФРОНТ

Паводле паведамлення іспанскага міністэрства абароны, мяцежнікам удалося к канцу дня 26 сакавіка заняць Бухаралос (на ўсход ад Піны). Рэспубліканскія войскі вымушаны былі эвакуяваць таксама Кандаснос. У раёне на поўдзень ад ракі Эбро прадаўжаюцца жорсткія атакі мяцежнікаў. Рэспубліканскія войскі пакінулі Мас дэ Лас Матас, Агуавіва і Кастэльста (на паўднёвы ўсход ад Алькорысы).

МАДРЫДСКІ ФРОНТ

Як паведамляе агенцтва Гавас, у сектары Самасіера (на поўнач ад Мадрыда) рэспубліканскія войскі занялі вёску Эль Кардоса. Мяцежнікі адступілі на поўнач ад Рэкуэнка — на ўсход ад Гвадалахары. Рэспубліканцы ўзялі некалькі палонных і захапілі кулямёты і вінтоўкі. Рэспубліканскія часці прасунуліся да Монтэса дэ Ла Сіера.

На мадрыдскім фронце рэспубліканскія войскі 25 і 26 сакавіка занялі пазіцыі мяцежнікаў, размешчаныя на поўнач, захад і поўдзень ад Мадрыда.

ПАЎДНЁВЫ ФРОНТ

Згодна паведамленню іспанскага міністэрства абароны ад 26 сакавіка, у сектары Эстрамадуры рэспубліканскія войскі прадпрынялі энергічнае наступленне ў раёне Талавера, заняўшы Ла Карона, Каса Вехеда і Марыкантыльо. Рэспубліканцы ўзялі ў палон больш 50 салдат мяцежнікаў і значную колькасць ваенных матэрыялаў.

5 тысяч германскіх салдат прыбылі на дапамогу Франко

ЛОНДАН, 26 сакавіка. (БЕЛТА). Газета «Дэйлі геральд» паведамляе, што рэгулярныя часці германскай арміі колькасцю да пяці тысяч чалавек прыбылі на мінулым тыдні ў Паўднёвую Іспанію ў якасці падмацавання генералу Франко. З іх 3.500 чалавек прыбылі 19 сакавіка ў Кадыкс з Мелільі на параходах іспанскіх мяцежнікаў у суправаджэнні двух германскіх падводных лодак, 1.500 чалавек высадзіліся 17 сакавіка ў Алхесірасе.

«Прыбыццё гэтых войск, — гаворыць карэспандэнт, — не з'яўляецца сакрэтам. Немцы носяць форму рэгулярных войск рэйхсвера».

ЗАБАСТОВАЧНЫ РУХ У ПОЛЬШЧЫ

ВАРШАВА, 26 сакавіка. (БЕЛТА). Забастоўка саматужнікаў-шаўцоў у Варшаве расшыраецца, ахапіўшы 4 тысячы шавецкіх майстэрняў і 25 тысяч шаўцоў. Да забастоўкі далучыліся таксама шаўцы прыгарадных мясцовасцей Варшавы. Лік занятых бастуючымі абутковых магазінаў (так званая «польская» забастоўка) узрос да 150.

***

ВАРШАВА, 26 сакавіка. (БЕЛТА). Па афіцыяльных даных, у трэцім квартале 1937 года ў Польшчы зарэгістравана 568 забастовак, ахапіўшых 123.637 рабочых. За той-жа перыяд 1936 года лік бастуючых рабочых склаў 116 тысяч чалавек.

ФАШЫСЦКАЯ ІТАЛІЯ НАПЯРЭДАДНІ БАНКРОЦТВА

ПАРЫЖ, 26 сакавіка. (БЕЛТА). Па вестках з Італіі, яе эканоміка напярэдадні банкроцтва. Дэфіцыт расце з месяца ў месяц. Бюджэт, зведзены ў 1930—31 годзе з дэфіцытам у 504 мільёны лір, даў у 1936—37 г. дэфіцыт у 16 мільярдаў 230 мільёнаў лір.

Па даных італьянскага друку, несумненна зменшаных, захват Абісініі ўжо абышоўся італьянскаму казначэйству ў 30 мільярдаў лір.

Па вестках швейцарскай газеты «Нейе цюрыхер цэйтунг», гэтыя выдаткі ні ў якім разе не скараціліся з таго часу, як Рым абвясціў аб сканчэнні аперацый па заваяванню Абісініі.

Французская газета «Тан» піша, што абісінская вайна амаль зусім спустошыла залаты запас італьянскай казны. Да пачатку вайны гэты запас перавышаў 12 мільярдаў лір, а зараз ледзь дасягае, па афіцыяльных перапавялічаных даных, 4 мільярдаў. Між тым абыйсціся без золата ці замежнай валюты Італія не можа, бо вымушана купляць за граніцай вугаль, жалеза, нафту, неабходную ёй сыравіну, якой няма ў краіне.

Фашысцкая Італія, якая шмат гадоў вядзе шумную і выхвальную «барацьбу за зярно», не ў стане забяспечыць краіну ні сваім хлебам, ні мясам, ні нават макаронамі. Усё гэта яна ўвозіць.

«Так доўга прадаўжацца не можа» — вымушана прызнаць фашысцкая газета «Франкфуртэр цэйтунг», даючы зразумець, што фашысцкая Італія з'яўляецца па сутнасці банкротам.

НЕПАХІСНЫ БАРАЦЬБІТ ЗА ВЯЛІКУЮ СПРАВУ ЛЕНІНА—СТАЛІНА

ПАМЯЦІ МАКСІМА ГОРКАГА

ПРАСПЯВАЎ СВАЮ ПЕСНЮ АБ СОКАЛЕ,
СКАЛЫХНУЎ БЕЛЫ СВЕТ БУРАВЕСНІКАМ.

Вачэй тваіх ясных зара-заранiца
Як ясна свяціла, так будзе свяціцца,
Ці то сярод вёснаў, ці то сярод зім,—
Усім пакаленням, народам усім.

Шляхі-пуцявіны асветліваць будзе
У цёмныя ночы прыгнечаным людзям,
Каб з правільнай сцежкі не збіцца ў жыцці,
За шчасце, за волю наперад ісці.

Тваіх думак ясных, як яснае неба,
Як рунню квяцістай пакрытая глеба,
А ўзлётных, крылатых, як птушкі-арлы,
Ніхто не забудзе ні стар, ні малы.

Твой голас сэрдэчны і мілы, як струны
Пявучае ліры, спакойны, задумны,—
Я слухаў яго і мне сэрца расло,
Мы ўсе яго чулі—нядаўна было.

Ён клікаў ісці на шляхі, на дарогі,
Дастойныя сталінскай слаўнай эпохі,
Вачамі адкрытымі ў сонца глядзець
І звонкае слова тварыці, як медзь.

Мяне ты тады йшчэ заўважыў, мой сокал,
Калі былі цемра і жудасць навокал,
І гора стагнала з канца да канца,
Здавалася — ночы не будзе канца.

Сваім зоркім вокам мяне ўсё-ж прыкмеціў,
Забытага светам, людзьмі, у беспрасвецці,
І песню маю спадабаў, пахваліў,
О як-жа тады быў я рад і шчасліў!

А песня была з беларускіх загонаў,
Аграбленых, скованых царскім законам,
Былі мае словы — а хто там ідзе,
А ты быў магутны ў сваёй барацьбе.

Сягоння іначай—не стогне, не плача
Мой край раскаваны, багаты, юначы,
І песні свабодна звіняць з края ў край,
Ці гэта на свеце кастрычнік, ці май.

Народ беларускі, пазбыўшыся путаў,
Сваіх другаў помніць, і кожнай мінуты
Цябе ўспамінае ў думках сваіх,
Вялікага друга народаў усіх.

ЯНКА КУПАЛА.

ДРУГ І НАСТАЎНІК

Ужо ў тыя дарэвалюцыйныя годы Горкі праяўляў чуткую ўвагу да зачаткаў нацыянальнай літаратуры народаў, развіццё якіх было задушана самадзяржаўем. Яркім прыкладам такіх адносін Горкага з'яўляецца яго пісьмо да Кацюбінскага, надрукаванае ў адным з тагачасных журналаў: «Помню радасць, з якою я прачытаў словы Аляксея Максімавіча: «У Беларусі ёсць два паэты — Янка Купала і Якуб Колас. Яны пішуць проста, шчыра, задушэўна»... Аляксей Максімавіч вельмі спачувальна адазваўся аб працоўным беларускім народзе і яго паэтах, узняўшых голас за нацыянальнае і соцыяльнае яго вызваленне.

У 1928 г. Аляксей Максімавіч варочаўся з-за граніцы ў Совецкі Саюз. Я браў удзел у яго спатканні ў Менску. Я быў у ліку дэлегатаў, якім было даручана вітаць яго. Я зайшоў у вагон і ўпершыню ўбачыў Аляксея Максімавіча. Даўно знаёмы і дарагі мне па партрэтах воблік яго ўсё-ж паразіў мяне сваім ачараваннем. Назаўсёды запомнілася першае ўражанне ад яго глыбокіх, уважлівых вачэй, ад яго лагоднай усмешкі з-пад навісшых вусаў і прыязнага рукапаціскання яго магутнай рукі. Ён ветліва спаткаў мяне. Я напомніў яму з радасцю аб яго водзыве аб мне і аб Янку Купалу. Ён сказаў некалькі добрых, прыяцельскіх слоў аб задачах нацыянальнай літаратуры, аб яе ролі ў соцыялістычным будаўніцтве.

Аляксей Максімавіч да слёз быў усхваляваны ўрачыста шчырым спатканнем, якое з такім захапленнем наладзіў яму на Совецкай зямлі беларускі народ.

Аляксей Максімавіч з уласцівай яму адкрытасцю і страснасцю ўзнімаў свой голас супроць усіх ворагаў Совецкай зямлі і яе ўлады. Вострым і меткім словам пісьменніка-грамадзяніна бязлітасна граміў ён чорную зграю рэакцыі і чалавеканенавісніцтва. Цёмныя сілы гэтай рэакцыі па вялі шалёную кампанію супроць трыбуна прыгнечаных народаў. У сувязі з гэтым я меў шчасце звярнуцца да Аляксея Максімавіча з наступным пісьмом.

«Дарагі Аляксей Максімавіч!

Гераічна прасоўваецца наперад першая і адзіная ў свеце краіна Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік, ведучы тытанічнае змаганне за ажыццяўленне вялікіх соцыялістычных ідэалаў, за разняволенне мнагамільённых мас працоўнага чалавецтва, за здзейсненне новай праўды і справядлівасці. Гісторыя не ведае такога грандыёзнага шляху, як шлях, на які ступіў Саюз ССР, і такіх вялікіх задач, як тыя задачы, што ён паставіў перад сабою. Але гісторыя не ведае і такіх труднасцей, такіх перашкод, што прыходзіцца яму перамагаць на гэтым шляху. Усе цёмныя сілы старога свету, драпежнікі, асляпленыя бляскам новага сонца, мабілізаваліся ў адным імкненні загасіць яркае святло яснай эры працоўнага чалавецтва. Усе іх мыслі, усе іх дзеянні накіраваны на аганьбенне, на ашальмаванне ўсяго таго, што робіцца ў імя вызвалення працоўных усяго свету. Фальш, паклёпы, хлусня, подкупы, змоўніцтва, арганізацыя падрыўных шкодніцкіх шаек унутры, алтачванне ў потайку крывавага нажа інтэрвенцыі, — усё пускаецца ў ход, каб запыніць, звярнуць з дарогі, затаніць у крыві пераможны поступ магутнага пролетарскага авангарда і працоўнага сялянства СССР.

У гэтыя жудасныя мінуты шаленства чорнай сусветнай рэакцыі Вы, дарагі Аляксей Максімавіч, узнялі свой магутны голас, голас баяна і прарока новага жыцця... Ва ўсе канцы свету, дзе ёсць прыгнечаныя і абяздоленыя, разносіцца Ваш голас, асвятляючы працоўнаму люду яго адзіны правільны шлях, шлях змагання за сваё вызваленне пад сцягам Комуністычнай партыі. Няхай так-жа голасна і магутна гучыць і далей Ваша слова, як гучыць яно цяпер. Ніякія цёмныя сілы буржуазных і соцыял-здрадніцкіх зграй не запляміць Ваша вялікае і светлае імя, дарагі Аляксей Максімавіч, стойкі барацьбіт за новую эру чалавецтва».

Гэта было, калі я не памыляюся, у 1931 г.

Другі раз я сустрэўся з Аляксеем Максімавічам у 1934 годзе на з'ездзе пісьменнікаў, у часе якога я з групай беларускіх пісьменнікаў быў заклікан да яго на дачу. У гэты дзень на крутым беразе Масква-ракі ў Аляксея Максімавіча сабралася да шасцідзесяці пісьменнікаў усіх нацыянальнасцей. Аляксей Максімавіч горача гутарыў з групамі пісьменнікаў, у тым ліку і з нашай. Помню, ён ставіў перад намі задачу стварэння сур'ёзнай працы па гісторыі нашай літаратуры, а на агульным сходзе ўсіх гасцей высунуў ідэю стварэння ў Маскве тэатра нацыянальнасцей.

Праз два годы, стаючы ў пачэснай варце над труною Максіма Горкага, я стараўся замацаваць у сваёй памяці дарагія рысы яго суровага і мужнага твару. Я мысленна азіраў увесь жыццёвы шлях гэтага нястомнага чалавека, які, прыйшоўшы з глыбінь народных мас на вышыні чалавечай культуры, амаль паўвека свайго невычэрпна плённага жыцця аддаў на служэнне народу, быў другам двух светачаў чалавецтва Леніна і Сталіна і здолеў стаць сусветным глашатаем ідэй соцыяльнай справядлівасці і гуманізма.

Здраднікі айчыны, змоўнікі і забойцы, як атрутнае зелле, вырваны, выкінуты з квітнеючага саду нашай краіны. Імёны іх будуць сцёрты з памяці народа. Светлы-ж і чаруючы вобраз вялікага пісьменніка-грамадзяніна будзе жыць і ззяць у вяках, як прадрассветны золак.

ЯКУБ КОЛАС.

28 сакавіка споўніцца 70 год з дня нараджэння вялікага пролетарскага пісьменніка Аляксея Максімавіча Горкага. НА ЗДЫМКУ: «М. Горкі ў рабкораў» — карціна мастака І. Бродскага.

ГОРКІ НЕ ПАМЕР...

Такое роднае імя — таварыш Горкі.
Такі надзвычай блізкі чалавек.
І цяжка вымавіць і думаць горка,
Што згаслі вочы ясныя навек.
Як ён любіў адважных сокалаў-герояў!
Як ненавідзеў ворагаў-вужоў!
Ён чалавека славіў, ён любіў жывое.
У грозны бой на цемру ён ішоў.
Ні здрадніцкай рукой, ні куляй, ні атрутай
Не загасіць, як сонца яркіх спраў.
Хто песняру прынёс смяротныя пакуты,—
Той на жыццё не мае болей праў.
Падонкі подлыя, магіла вам з бур'янам!
Гісторыі праўдзівы прыгавор.
На сметніку забойцы і тыраны.
А Горкі не памёр. Так, не памёр!
Гараць, як сцяг, заўжды жывыя песні —
Суровых бур, свабоды вяшчуны.
Сівая Маці,
гнеўны Буравеснік —
Над цэлым светам устаюць яны.
Іх кліч імчыць за горы і за мора,
Высока гордым сокалам ляціць,
Ён будзіць тых,
хто век гарбее ў горы,
Як бацька, вучыць ён змагацца, жыць.
Ягоных дум і ясных мар імкненні
Пяройдуць грань зачыненых павек.
Ён устае насустрач
новым пакаленням —
Народа мудры сын,
сапраўдны Чалавек.

ЭДЗІ АГНЯЦВЕТ.

НАШ ГОРКІ

Горкі — наш. Невыразна шчырай любоўю мы любім вялікага Горкага.

Я нядаўна чытаў адзін з лепшых твораў Аляксея Максімавіча — раман «Маці». Гэты выключна хвалюючы твор аб гераічнай рэволюцыйнай барацьбе рускага пролетарыята на ўсё жыццё астанецца ў маёй памяці. Я ніколі не забуду слоў вялікага пісьменніка, якія ва ўмовах чорнай царскай рэакцыі былі смела сказаны вуснамі Паўла Власава на судзе.

Непрымірымасць да буржуазнага ладу, дзе «чалавек чалавеку воўк», яскравая любоў да вызваленчых ідэй пролетарыята была адной з асаблівасцей ва ўсёй дзейнасці Аляксея Максімавіча.

Фашысцкія бандыты ненавідзелі непахіснага народнага трыбуна. Метадамі, якія ледзяняць душу ўсяго чэснага чалавецтва, яны ўмярцвілі яго.

Слаўныя чэкісты пад кіраўніцтвам Н. І. Ежова выкрылі агідных здраднікаў і вялікі совецкі народ адплаціў крывавым мракабесам па заслугах.

Е. М. ЧАРНОЎ,
рабочы менскага завода імя Варашылава.

Любімы пісьменнік калгаснікаў

Як цяжка ўспамінаць, што ў нашых радах няма вялікага пролетарскага пісьменніка Максіма Горкага. Праклянце і яшчэ раз праклянце подлым забойцам!

Ніколі не пагаснуць словы Аляксея Максімавіча Горкага, якія заклікаюць да шчаслівага і радаснага жыцця нас, калгаснікаў. Максім Горкі для мяне, як і для ўсіх калгаснікаў, з'яўляецца лепшым, любімым пісьменнікам.

Я за апошні час прачытаў раман «Маці», «Фама Гардзееў», «У людзях», шмат чытаў яго апавяданняў і артыкулаў. Ніколі не забудуць калгаснікі Горкага, які заклікаў ненавідзець ворагаў народа, любіць сваю радзіму і змагацца за справу Леніна—Сталіна.

Ізраіль МАРГОЛІН,
калгаснік калгаса імя Молатава, Смалявіцкага раёна.

ВЯЛІКІ СЫН НАРОДА

Памяці Максіма Горкага

Калісьці даўняю часінай,
Пад гнётам вечнага ярма,
Мая цудоўная краіна
Была магіла і турма.
Над лютай цемрай вуліц цесных,
Над жудасцю куткоў лясных
Узняўся горды буравеснік —
Вяшчун змагання і вясны.
Бясстрашны сын свайго народу,
Ён сэрца аддаваў з грудзей
За наша шчасце і свабоду,
За гонар скрыўджаных людзей.
Пад небам восені панурай,
Пры цмяных вогнішчах палян
Яго жыццё шумела бурай
І хвалявала акіян.
Травою крыліся узгоркі,
Кіпела ціш глухіх нізін,
Дзе ён ішоў, магутны Горкі —
Паэт, баец, грамадзянін.
Прачутае, жывое слова,
Як сталь адменнага ліцця
Грымела мужна і сурова
Над злой няпраўдаю жыцця.
А ў час маўклівае самоты,
Калі на сэрцы слаўся сум,
Яго яскравых слоў ясноты
І залатыя скарбы дум.
На лёгкіх крыллях летуцення,
На стромкіх хвалях пачуцця
Знябытым неслі захапленне
І радасць новага жыцця.
І над абуджаным прасцягам,
У высь узнятае плячом,
Жывое слова стала сцягам
І загартаваным мячом.
З-пад цёмнай хмары недаверк
Найміты панскія і псы
Дрыжалі перад гэтым яркім
Агнём бязлітаснай красы.
Паўзлі пачвараю падлізнай,
Тачылі зубы з-за вугла,
Паілі клятаю труізнай
Каб смерць бяссмертнага змагла.
Ён паў, аплаканы народам...
Але жыве ягоны гнеў,
Яго любоў, яго пяшчота,
Ягоны неўміручы спеў.
І гэта сіла агнявая —
Усе пачуцці, думкі ўсе
І нават смерць-жыццё сцвярджае
І кару ворагам нясе.
І светлы воблік не пагасне,
Не згіне памяць у вяках
Таго, хто нёс паходню яснай
У стружданых сваіх руках.
Жывой паэзіі крыніца
Напоіць смагу маладых
І будзе — свежая — бруіцца
Праз незлічоныя гады.
Над ёю нават непагодай
Сяброўскі не замкнецца круг:
Паэт быў сын свайго народа
І Сталіна вялікі друг.

ПЯТРО ГЛЕБКА.

ЧАМУ Я ЛЮБЛЮ А. М. ГОРКАГА

Велізарную работу праводзіў Горкі з пачынаючымі пісьменнікамі. У гутарках, пісьмах і артыкулах ён дзяліўся з імі сваім велізарным вопытам, дапамагаў ім авалодваць моваю, стылем і абуджаў у іх любоў і беражлівыя адносіны да матэрыялу, з якога будуецца кніга.

Моцна зраслася літаратурная творчасць Горкага з рускім і сусветным рэволюцыйным рухам, і зусім нельга аддзяліць Горкага-пісьменніка ад Горкага-рэволюцыянера. Некалькі пакаленняў рэволюцыйных барацьбітоў пролетарыята выхоўваліся на яго кнігах і, у сваю чаргу, партыя рабочага класа клапатліва вырошчвала талент вялікага пролетарскага пісьменніка. У сваіх пісьмах геній пролетарскай рэволюцыі В. І. Ленін растлумачвае Горкаму палітычную лінію большэвізма, асноўныя пытанні партыйнага жыцця. Владзімір Ільіч высока цаніў творчасць Горкага.

Горкі ў выдатных словах выразіў усю веліч і радасць нашага жыцця: «Радасна жыць і змагацца ў краіне, дзе вялікая мудрасць партыі і жалезная воля яе правадыра Іосіфа Сталіна назаўсёды вызваляе чалавека ад праклятых звычак і забабонаў мінулага».

Тав. Молатаў на жалобным мітынгу ў сваёй прамове, прысвечанай памяці Горкага, сказаў: «Па сіле свайго ўплыву на рускую літаратуру Горкі стаіць за такімі гігантамі, як Пушкін, Гогаль, Талстой, як лепшы прадаўжальнік іх вялікіх традыцый ў наш час».

М. ВАРАНЦОЎ,
старшы лейтэнант РСЧА.

ГОРДЫ СОКАЛ

Аднаго разу, пад восень, гуляючы ў сенцах свайго суседа я заўважыў маленькую кніжку, на якой чарнелі і вабілі літары:

«Страсти-Мордасти — рассказ А. М. Горького».

Я не сцярпеў і папрасіў даць мне гэту кніжку.

А праз гадзіну, на глухім хутары, пасучы кароў, я адгарнуў пад хвойкай першую старонку кніжкі «Страсти-Мордасти». Апавяданне мяне ўсхвалявала. Да гэтага часу падобных кніжак я не чытаў.

Я доўга мацаў жоўтыя лісточкі і ніяк не мог разгадаць тае таемнай гаручай сілы і праўды, якая ўкладзена ў іх. Толькі цяпер я зразумеў гэтую сілу. У «пустынным свеце» Горкі знайшоў хлопчыка, закінутага і забітага, падняў яго на рукі, сагрэў.

Горкі — гэта «Страсти-Мордасти» — гэта цёплы вецер бязмежных вялікіх прастораў, гэта вялікае чалавечае сэрца, гэта першы вялікі пролетарскі мастак.

Зацкаваны царскімі сатрапамі, ён доўга блукаў па рускіх дарогах. Праз усе нягоды свайго жыцця, праз тугу аб сваёй радзіме на чужбіне Горкі нёс вялікую, гарачую, як сонца, думку: «Чалавек — гэта гучыць горда».

Крылатыя мары Горкага збыліся. Яны палыхаюць яркім полымем крамлёўскіх зор.

АНАТОЛЬ ВЯЛЮГІН,
студэнт менскага Пэдінстытута імя Горкага.

Палкае сэрца Данко

Горкі любіў чалавека, і гордым, магутным людзям ён прысвяціў свае лепшыя творы.

У сваёй выдатнай легендзе аб Данко Горкі паказвае нам самаадданую асобу чалавека-героя, які афяруе жыццём у імя ратунку чалавецтва.

...У цёмным, жудасным лесе жылі людзі. Далей жыць там яны не маглі, яны гінулі і гінулі. І вось, знайшоўся сярод іх герой Данко, які рашыўся, афяруючы сабою, выратаваць жыццё астатніх людзей. Ён вырваў з грудзей сваіх сэрца. Сэрца так ярка гарэла любоўю да людзей, што асвяціла ўсё навокал. Людзі знайшлі дарогу з цемры лесу. Яны выбраліся з цемры, а Данко герaічна загінуў.

Такім палкім, як Данко быў сам Горкі на працягу ўсяго свайго жыцця. Ён жыў і працаваў-бы на карысць працоўных і зараз, каб не подлая, бандыцкая рука фашысцкіх найміта́ў, якая абарвала яго выдатнае жыццё.

В. ВАСІЛЬЕЎ, Н. КІРЫК,
вучні 10-га класа 4 школы Менска.

ВЯЛІКІ ГУМАНІСТ

Горкі быў адным з найвялікшых гуманістаў рускай і сусветнай класічнай літаратуры.

Горкі падняў сцяг гуманізма, сцяг абароны чалавека і чалавечнасці ў той час, калі буржуазія адкрыта адмовілася нават ад гуманістычнай фразеалогіі, калі буржуазная літаратура занялася адкрытым аплёўваннем чалавечай асобы, яе дастоінства. Горкі выступіў са сваімі першымі творамі ў тыя дні, калі «прарокам» і «правадыром» буржуазнай інтэлігенцыі з'яўляўся Фрыдрых Ніцшэ — ідэйны папярэднік сучаснага фашызма. Ніцшэ прапаведваў «мараль паноў» — нічым не прыкрытае права нямногіх «выбраных» панаваць над масай працоўных. З пункту гледжання ніцшэанскай філасофіі чалавецтва падзяляецца і павінна падзяляцца на паноў і рабоў, паны павінны быць уладарнымі і лютымі, рабы павінны падпарадкавацца.

Па сутнасці, гэта была вельмі прасценькая «філасофія», успяваўшая лютасць «пана».

З самага пачатку свайго літаратурнага шляху Горкі ўступіў у барацьбу з буржуазнай «філасофіяй», з буржуазнай мараллю.

Буржуазная літаратура эпохі заняпаду даказвала нікчэмнасць чалавека, тым самым апраўдваючы гвалт «паноў», іх цынічную пагарду да працоўнага чалавека.

Горкі выступіў з радасным гімнам Чалавеку, яго велічы, яго творчай магутнасці, яго розуму, яго волі да шчасця.

Руская класічная літаратура славута перш за ўсё сваім гуманізмам. Ва ўсёй рускай літаратуры XIX стагоддзя гучыць матыў барацьбы за дастоінства зняважанай асобы. У творах такіх вялікіх пісьменнікаў, як Некрасаў, Салтыкоў-Шчэдрын, гэты матыў узвышаўся да сапраўднай нянавісці да ўсякага прыгнечання і знявагі.

Горкі прымкнуў да гэтай вялікай гуманістычнай традыцыі і адрадзіў яе ў тыя дні, калі буржуазная літаратура аплёўвала яе і ўтаптвала ў гразь.

Але гуманізм Горкага быў не простым прадаўжэннем лініі класічнага гуманізма. Гуманізм Горкага быў новым словам, упершыню прагучэўшым у рускай і сусветнай літаратуры.

Ужо ў сваіх ранніх апавяданнях Горкі ясна і прама сказаў за каго і супроць каго ён змагаецца. У казцы старухі Ізергіль два вобразы проціпастаўлены адзін аднаму: драпежнік-індывідуаліст Ларр, вораг людзей, і мужны Данко, які вырывае сэрца з грудзей і паднімае яго, як факел, указваючы людзям дарогу да святла і свабоды.

Данко меў нямнога агульнага з вобразамі маленькіх, прыніжаных людзей, якіх так многа і так ахвотна малявала папярэдняя Горкаму літаратура. Данко не ўступае ў сіле Ларру; вялікаю любоўю любіць ён людзей, — але яго любоў мужна — гэта любоў не «ўпяшальніка», а байца.

Маральныя рысы гэтага галоўнага героя ўсёй сваёй творчасці Горкі на першых парах выказваў ва ўмоўных, рамантычных вобразах, накшталт Чалкаша або Данко, або свабодалюбівых, прамых і праўдзівых цыган з «Макара Чудры». У далейшым у сувязі з ростам рабочага руху ў краіне, Горкі знайшоў свайго сапраўднага героя — рэволюцыянера, непрымірымага барацьбіта з капіталізмам, большэвіка.

Вобраз гэтага героя ўсё больш паглыбляўся і ўзбагачаўся ў горкаўскай творчасці.

Другая, важнейшая адзнака горкаўскага гуманізма ад гуманізма папярэдняй літаратуры заключаецца ў тым, што ўсёй сваёй творчасцю вялікі пісьменнік сцвярджае новую сапраўдную чалавечнасць.

Пісьменнікі мінулага не бачылі першапрычыны прыніжэння чалавечага дастоінства. Горкі ўказаў на яе. Трэба вызваліць працу, — тады будзе вызвален чалавек.

У сусветнай літаратуры мала мастакоў, якія маглі-б з горкаўскай сілай успяваць радасць і шчасце грамадскай працы, захапленне дзелання, ужываючы горкаўскае выражэнне. Горкі выказаў смутак мільёнаў людзей аб утрачанай радасці працы, аб аднятым капіталізмам праве на творчую працу. Творчасць Горкага ёсць гераічная паэзія працы. Колькі натхнёных горкаўскіх старонак напоўнена гэтай паэзіяй! Успомнім хаця-б сцэну падняцця баржы ў «Фаме Гардзееве», або аналагічную сцэну з «Маіх універсітэтаў», якая гучыць, як велічная паэма аб працы:

«Я жыў гэту ноч у радасці, не зазнанай мною, душу азарала жаданне пражыць усё жыццё ў гэтым поўшалёным захапленні дзелання... Здавалася, што такому напружанню радасна раз'юшанай сілы нішто не можа процістаяць, яна здольна зрабіць цуды на зямлі, можа пакрыць усю зямлю ў адну ноч выдатнымі палацамі і гарадамі, як аб гэтым гавораць вешчыя казкі».

Горкі паказваў, што веліч чалавека, яго багацце і магутнасць раскрываюцца ў працы, праца абуджае ўсё сапраўды чалавечае, самае лепшае, самае благароднае.

І таму працоўнае чалавецтва на чале з рабочым класам ёсць сапраўдны гаспадар зямлі. Яно ўяўляе сабой армію будаўнікоў выдатных палацаў і гарадоў.

Славутая прамова таварыша Сталіна на выпуску акадэмікаў Чырвонай Арміі 4 мая 1935 года, у якой таварыш Сталін падняў працоўнага чалавека на небывалую вышыню, паказвала, як у краіне соцыялізма ажыццяўляюцца лепшыя мары лепшых людзей чалавецтва. З захапленнем, з заміраннем сэрца, з надзеяй слухалі гэту прамову працоўныя людзі ўсяго свету...

Для Горкага гэта прамова гучэла, як збыўшаяся мара.

Горкі неаддзялім ад сталінскай эпохі, ад людзей сталінскай школы, ад Чкалавых і Папаніных, ад гераізма і велічы эпохі перамогшага соцыялізма. Горкі марыў аб ёй, ён падрыхтоўваў яе сваімі творамі, якія так высока паніў Ленін. Горкі быў другам Леніна і Сталіна.

Зусім зразумела, што Горкі, які пранёс праз усё сваё жыццё мару аб адраджэнні чалавецтва, быў страсным абаронцам той краіны, якая ажыццявіла гэту мару. Хворы, паміраючы Горкі, азнаёміўшыся з праектам Сталінскай Канстытуцыі, сказаў, што зараз у краіне нават каменні спяваюць... Гэта былі яго апошнія словы аб краіне, аб народзе, апошнія мыслі Аляксея Максімавіча былі звязаны са Сталіным, з яго справамі, з подвігамі людзей сталінскай школы...

І за ўсё гэта лютай, звярынай нянавісцю ненавідзелі яго ворагі. Горкі ненавідзеў іх усёй сілай благароднай, свяшчэннай чалавечай нянавісці да ваўкоў і свіней буржуазнага свету. Сіла любві Горкага да працоўнага чалавецтва раўнялася сіле яго нянавісці да ворагаў чалавецтва.

Горкі клікаў да пільнасці, ён напамінаў у сваіх артыкулах аб тым, што «недабіты вораг унутры краіны Саюза Советаў — гэта верны друг і пасобнік ворагу звонку яе. Гэта — свядомы шкоднік, здраднік, паклёпнік, навушнік, гэта — чалавек, які паказвае совецкую сапраўднасць заведама хлуслівa, як у тым сазнаціся меншавікі».

У тым сазналіся на апошнім працэсе трацкісцка-бухарынскіх бандытаў верныя прыяцелі і тайныя навушнікі меншавікоў, фашысцкія забойцы Рыкаў і Бухарын — гэта «праклятая помесь лісіцы і свінні», як гаварыў Максім Горкі пра аднаго з герояў з галерэі «Былых людзей».

Фашысцкія забойцы, якія прабраліся ў дом Горкага пад маскай друзей, дрыжэлі ад страху пры мыслі аб тым, што Горкі разгадае і выкрые іх, — як разгадаў ён, напрыклад, шкоднікаў на культурным фронце, ворагаў, сядзеўшых ў Наркамасветы (успомнім яго выдатныя артыкулы аб дзіцячай літаратуры!). І трацкісцка-бухарынскія мярзаўцы ліхаманкава спяшаліся умярцвіць Горкага.

У такіх сваіх творах, як «Жыццё непатрэбнага чалавека», у якім раскрываецца перад чытачом свет шпіёнаў і правакатараў, як п'есы «Ворагі», «Апошнія», «Васса Жэлезнова», як «Жыццё Кліма Самгіна», Горкі паказаў азвярэнне буржуазіі і яе агентаў, яе правакатараў і шпіёнаў. «Банкір родзіць бандыта» — гэта палажэнне Горкі даказваў у мастацкіх вобразах,— успомнім, напрыклад, фігуру Бердніка ва з «Кліма Самгіна» — гэты вобраз тыповага прадстаўніка капіталізма ў яго імперыялістычнай стадыі, бандыта фінансавага капітала. Сам герой аповесці — Клім Самгін — выказвае выхаладшчанасць, бесчалавечнасць тыповага буржуазнага «чалавека» эпохі імперыялізма.

Самавіты, карэктны, «інтэлігентны» пан, якога многія лічаць сур'ёзным «рэволюцыянерам», Клім Самгін вельмі лёгка пераконвае сябе ў прыемлемасці зробленай яму Берднікавым прапановы заняцца шпіянажам у карысць замежных капіталістаў. Усё сваё жыццё Клім Самгін ходзіць вакол ахранкі, ён унутрана гатоў да любога злачынства. І іменна шпіёны і правакатары нязменна аказваюцца адзіна блізкімі і зразумелымі яму людзьмі.

Фашысты з трацкісцка-бухарынскай банды пераўзышлі не толькі Кліма Самгіна, але і ўсё магчымае ў галіне здрадніцтва, жудаснага ізуверства і азвярэння.

Горкі быў асабліва ненавісны ім. Горкі прэзіраў і ненавідзеў атамана з бандыцкай шайкі—Іуду-Троцкага. Горкі быў няўмольным ворагам усяго фашысцкага ладу. Горкі выкрываў зверствa буржуазнага свету. Горкі ствараў гімны Чалавеку, яго розуму, яго працы, яго шчасцю. Горкі быў другам Леніна і Сталіна.

І за гэта прэзрэнныя права-трацкісцкія бандыты забілі яго.

Мы адзначаем 70-годдзе з дня нараджэння Горкага. Горкі мог-бы быць з намі ў гэтыя дні. Ён радаваўся-б нашым перамогам. Ён вітаў-бы знішчэнне трацкісцка-бухарынскага звяр'я. Ён сустракаў-бы разам з усім народам герояў-папанінцаў, ён абняў-бы іх, прагна глядзеў-бы на іх сваімі мудрымі, цудоўнымі, стомленымі ад работы вачыма...

Горкаму — працоўнаму чалавеку, усё жыццё прапрацаваўшаму для радасці працоўных людзей, чэснаму, прамому, праўдзіваму, геніяльнаму сыну працоўнага народа—не далі пражыць свой тэрмін на яго роднай зямлі фашысцкія забойцы з ліку тых паразітаў, «забойцаў радасці, працы і адпачынку», «забойцаў усіх радасцей жыцця», аб якіх пісаў Горкі. Ён забіт на баявым пасту, на перадавых пазіцыях барацьбы з фашызмам, барацьбы за бессмяротную справу Маркса—Энгельса—Леніна — Сталіна.

У АЛЯКСЕЯ МАКСІМАВІЧА

Аляксей Максімавіч быў страшны для ворагаў. Яны баяліся яго праўдзівых вачэй, яго палымнеючага слова, думкі яго, да якой прыслухоўвалася ўсё лепшае і перадавое ў сучасным чалавецтве.

Звярыны зброд, вымуштраваны германскім, японскім і польскім фашызмам, прайшоўшы іудзіну школу чорнай здрады і найвялікшай подласці, брудныя, крывавыя лапы свае распасцёр над ясным сэрцам.

І ніколі, ніколі не даруем мы заклятым ворагам нашым гэтага нечуванага свеце злачынства.

Хто хаця раз блізка сустракаўся з Аляксеем Максімавічам, той на доўгія гады захаваў у сваёй памяці велічны вобраз Горкага — чалавека. Чулы, уважлівы, справядлівы ў адносінах да людзей, ён быў у той-жа час суровым, патрабавальным да іх, асабліва да іх работы, да іх грамадскай дзейнасці. Чалавек найвялікшага інтэлекта, ён умеў гаварыць з людзьмі рознага ўзроўню, розных прафесій, нават розных узростаў. Для нас, для пісьменнікаў, Аляксей Максімавіч быў абсалютным аўтарытэтам. Яго роля і ўплыў на развіццё совецкай літаратуры не паддаюцца ніякім параўнанням.

———

У 1934 годзе мы мелі шчасце пабыць у гасціх у Аляксея Максімавіча на яго дачы ў Горках. З Масквы паехалі на машынах. Быў цёплы жнівеньскі дзень. Памятаю, дарогай нас здорава запыліла, і як-жа злавалі мы на гэты пыл, які ператварыў у ліха ведае што нашы парадныя беласнежныя каўрыкі.

І вось машыны ўжо едуць лясной дарогай, сярод стромкага і звонкага бару. І нечакана расступіўся лес, і мы хутка апынуліся на ганку светлага каменнага дома—дачы Аляксея Максімавіча. Праз якую хвіліну на ганак выйшаў сам гаспадар, прывітаўся з усімі і окаючай волжскай гаворкай усё выгаварваў:

— Ну вось... і добра... добра, што прыехалі...

Хмурачыся на сонцы, ён ласкава аглядзеў усіх нас і запрасіў:

— Ну што-ж... прашу... заходзьце і памыйцеся з дарогі...

І гэтае «памыйцеся», сказанае такім ключным бацькаўскім тонам, нібы [illegible] нас. Адразу знікла наша парадная нацягнёнасць, і мы ўвайшлі ў дом не як госці, а як члены сям'і Аляксея Максімавіча. Хутка Аляксей Максімавіч вадзіў нас па сваёй гаспадарцы, паказваў дрэвы, любімыя расліны, кветкі.

Пасля гэтага Аляксей Максімавіч павёў гасцей на веранду. Ён сядзеў у канцы стала. Мяккі шэры пінжак аблягаў яго крыху сутульную постаць. З-пад пінжака відаць была звычайная масторгаўская рубашка з штучнага шоўку. Каўнерык рубахі выбіўся з-пад пінжака і крыху падвярнуўся. І ўсё гэта надавала Аляксею Максімавічу такі своеасаблівы, хатні сямейны выгляд. Аляксей Максімавіч частаваў папяросамі, сам курыў цыгарэты. Рука з мундштуком апускалася на стол, і косткі пальцаў мякка пастуквалі па сталу. Часта цыгарэтка тухла. Запальваючы яе, Аляксей Максімавіч тушыў запалкі, клаў яе ў попельніцу і глядзеў, як паволі яна дагарае. Ён любіў агонь.

Аляксей Максімавіч часта кашляў, і гэты кашаль аддаваўся болем у нашых сэрцах.

Шмат аб чым гаварылі тады на верандзе. Аляксей Максімавіч цікавіўся літаратурай, тэатрамі нашых брацкіх рэспублік, гаварыў аб неабходнасці больш глыбокага ўзаемнага азнаямлення і вывучэння нацыянальных культур, прапанаваў нам дасканала вывучаць гісторыю нашых народаў, напісаць кнігі аб нашых рэспубліках. Гаварыў аб перакладах на рускую мову нашых твораў, аб дзіцячай літаратуры. Шмат гаварыў аб неабходнасці арганізацыі спецыяльнага «Усесаюзнага тэатра», які на рускай мове ставіў-бы найлепшыя драматычныя творы брацкіх літаратур.

Вечарам за таварыскай вячэрай спявалі народныя песні — рускія, украінскія і іншыя. З глыбокім хваляваннем слухаў іх Аляксей Максімавіч і абураўся на нацдэмаў, якія пагардліва ставіліся да народнай творчасці, якія ледзь не праследавалі народную песню, казку, легенду.

Развіталіся мы з Аляксеем Максімавічам гадзіне а першай ночы.

———

Мы сустракаліся з Аляксеем Максімавічам яшчэ некалькі разоў. У 1935 годзе, здаецца, у месяцы сакавіку мы запрашалі яго прыехаць да нас, у Беларусь. Аляксей Максімавіч быў хворым, але яшчэ жартаваў, што ён не настолькі ўжо «древний человек», каб баяцца паездак, абяцаў наведаць горад Менск, калі палепшае яго здароўе. Кожная сустрэча з Аляксеем Максімавічам астанецца ў нашай памяці на ўсё жыццё.

———

Апошні раз мы бачылі Аляксея Максімавіча ў 1936 годзе. Гэта была жалобная сустрэча. Чырвоная Масква, дэлегацыі працоўных з усіх рэспублік аддавалі апошні доўг любімаму пісьменніку і грамадзяніну, вялікаму генію пралетарыята.

Міхась ЛЫНЬКОЎ.

ПЯСНЯР НАРОДНАГА ШЧАСЦЯ

Я меў вялікае шчасце быць некалькі разоў блізка да Аляксея Максімавіча, чуць яго мудрыя ўказанні аб шляхах развіцця совецкай культуры, выказванні аб літаратуры народаў СССР, аб беларускай совецкай літаратуры. Ён ганарыўся мужным ростам совецкай літаратуры і адкрыта, востра і проста гаварыў аб яе буйнейшых недахопах. Ён, геніяльны настаўнік, нястомна працаваў над выхаваннем новых літаратурных кадраў. Сістэматычна і ўпарта дамагаўся ад паэта і пісьменніка прастаты і выразнасці ў творчасці, патрабаваў ад пісьменніка працаваць над сабой, над сваёй мовай, вывучаць народную творчасць, працаваць над развіццём новых якасцей, якія ўласцівы толькі совецкаму пісьменніку. Аляксей Максімавіч вучыў самаадданна любіць сваю соцыялістычную радзіму, свой гераічны народ, яго правадыроў.

Ледзянела кроў, калі з паведамлення пракуратуры СССР мы даведаліся, што генія соцыялістычнай культуры забілі фашысцкія бандыты.

Подлыя трацкісцка-бухарынскія і нацыянал-фашысцкія забойцы ўмярцвілі палымнеючае сэрца вялікага песняра. Яны ненавідзелі яго, бо ён беззаветна любіў народ і бязлітасна выкрываў ворагаў соцыялізма.

Чалавечая мова не ведае такіх слоў, якімі можна было-б з дастатковай сілай заклейміць агідную банду шпіёнаў, здраднікаў, забойцаў, афярай якіх стаў вялікі Горкі.

Але няма такой сілы, якая змагла-бы ўмярцвіць слова Аляксея Максімавіча. Яно неўміручае, як і тая цудоўная справа, якой ён прысвяціў сваё мудрае жыццё генія совецкай культуры.

АНДРЭЙ АЛЕКСАНДРОВІЧ.

28 сакавіка спаўняецца 70 год з дня нараджэння вялікага пралетарскага пісьменніка Аляксея Максімавіча Горкага. НА ЗДЫМКУ: Максім Горкі і Рамэн Ралан. (СФ).

НЕЎМІРУЧЫ

Вясна.
Як ён любіў вясной
Цвіценне дрэў, птушыны спеў,
Як доўга ён у даль глядзеў
На мора сінь...
Гудзеў прыбой,
Да ног ягоных прыпадаў,
Аб скалы біўся, ракатаў,
Каціўся грозною гарой,
Скараўся пеннай галавой
І з гулам гальку нёс...
А скрозь
Нібы вялізны снег кружыў
Палёты чаек...
Ён хадзіў
Крамністым берагам тады,
І ў памяці плылі гады,
Як у дзяцінстве рос, як жыў,
Як вырваўся
крылатай песняй
Яго магутны
буравеснік,
Як бліскавіцай шугануў
Пад чорным небам. Як пачуў
Яго замучаны народ
І запалаў агнём усход...
. . . .
Як ганарыўся ён Масквой,
Як усміхаўся ён, калі
Па небу сіняму плылі
Сям'ёю самалёты.
Строй
З любімых літараў вітаў,
Любоў яму ў сэрцы нёс.
Радзіму ён любіў да слёз.
Не знаў,
Што гад ягоным следам поўз,
Яму лісліва гаварыў
І джала ўпотайку вастрыў.
О каб ты мог цяпер устаць!
Іх след пракляцем спапяліць,
Зямлю над гадамі прыбіць,
На век іх, катаў, зганьбаваць,
Прысуд над бандаю сустрэць
За смерць сяброў, за сына смерць.
Маўчыць крэмлёўская сцяна.
Мы беражом яе спакой,
Ты з намі — Горкі! Мы з табой!
Радзіма ў нас, ва ўсіх адна;
Мы рады ёй жыццё аддаць,
І будзем так, як ты вучыў,
Сваю радзіму берагчы,
Як ты — любіць і шанаваць!

ПЯТРУСЬ БРОЎКА.

Сакавік, 1938 г.

ЧАЛАВЕКУ

З маленства павяла Пешкова
Жыцця суровая рука,
Пад стужай гартаваў ён слова
Праўдзівым сэрцам юнака.
Зліваўся стогнам спеў зязюлі
Яму пад засенню ў бары,
Калі ад царскай мерлі кулі
Яго навечныя сябры.
Цяпер яны сказалі-б гэтак, —
Каб толькі ўстаць з труны маглі, —
Пра буравесніка паэта
Сваім унукам на зямлі:
Таварыша душа жывая
Аплакала смяротных нас
Перад палацам Нікалая
У студзеньскі крывавы час.
За ўсіх расстраляных на Лене
Ён нёс прысуд смяротны свой —
За маладое пакаленне,
Драпежнай сцёртае вайной.
Ён цяжка жыў, але прыгожа...
Так жывучы не кожны зможа
Усе семдзесят суровых год
Любіць жыццё, любіць народ.
А ён, пясняр, любіў давэлі
Надзеяй, радасцю, слязьмі
Людзей, што ў дні яго няволі
Не называліся людзьмі.
Любіў народа голас вольны
У мужных песнях катаржан,
Чырвоны сцяг, вялікі Смольны
І прыамурскіх партызан,
Таго, хто спіць у маўзалеі...
А ў вучні Леніна жывым
Народа лепшыя надзеі
Падслухаў сэрцам дарагім.
За гэта мы яго любілі,
Заўсёды з намі будзе ён...
А злыдням, што яго забілі,
Мы вечны выраклі праклён.
Дзень сённяшні светлы. Над палямі
І плынню поўнаводных рэк
Ляціць услед за жураўлямі
Яго крылаты чалавек.
Мы ўсе за птушкаю любімай
Ляцім паўночны ўбачыць лёд,
Вітаць над светлаю радзімай
Вясны прыход, вясны прыход!

АРКАДЗЬ КУЛЯШОЎ.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

ПА-БОЛЬШЭВІЦКУ ВЫПРАВІЦЬ ПАМЫЛКІ

ЛЕЗНА. (Кар. «Звязды»). У 1936 годзе на адным з партсходаў Каралёўскай пярвічнай партарганізацыі старшыня калгаса «Комінтэрн» кандыдат партыі тав. Бураўцоў выказаў на адрас былога сакратара Лёзнянскага райкома партыі, які потым быў выкрыты як вораг народа, сумненне ў палітычнай яго благанадзейнасці.

Праз некаторы час пасля гэтага схода тав. Бураўцоў быў тэрмінова выкліканы ў райком партыі, дзе ў яго вораг народа самачынна адабраў кандыдацкую картку.

Афярай гэтага-ж злейшага ворага аказалася чэсная работніца, кандыдат партыі тав. Селязнёва. Яе выключылі з партыі ў часе абмену партдакументаў [illegible] членскіх узносаў за 5 месяцаў, хаця ўсім было вядома, што тав. Селязнёва не плаціла членскіх узносаў з прычын, якія не залежалі ад яе.

У ліпені 1937 года пярвічнай партыйнай арганізацыяй Каралёўскага сельсавета быў выключаны з партыі старшыня калгаса «Комінтэрн» кандыдат партыі тав. Марчанка. Яго неабгрунтавана абвінавацілі ў бытавым разлажэнні. [illegible] былому другому сакратару, які таксама аказаўся ворагам, адабраць у яго кандыдацкую картку.

Так-жа не спаткаў рабочага фабрыкі імя Карла Маркса кандыдата партыі тав. Парфенчука.

Нямала было выпадкаў, калі ў райкоме партыі былі адабраны партыйныя білеты [illegible] без рашэння пярвічных партарганізацый. Усё гэта рабілася ворагамі для таго, каб [illegible] кадры і ў той-жа час захаваць у партыі свае — контррэвалюцыйнае ахвосце.

Як-жа зараз новы склад райкома партыі і пярвічныя партарганізацыі на аснове рашэння студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б) ліквідуюць вынікі дзейнасці ворагаў народа?

З першага погляду справа абстаіць [illegible]. З [illegible] у райкоме 18 апеляцый разгледжана 14. З іх адноўлена ў партыі 8 таварышаў. Па астатніх райком партыі пацвердзіў выключэнне. Адноўлены ў партыі тт. Бураўцоў, Селязнёва, Марчанка, Парфенчук, Агееў, Лейбін і іншыя.

Аднак, не пры ўсіх разборах апеляцый райкома партыі па-большэвіцку, з усёй адказнасцю, як гэтага патрабуе Пленум ЦК ВКП(б), вырашаецца партыйны лёс таварышаў. Вось, напрыклад, тав. Махаеноўскі ў часе [illegible] быў выключаны з партыі за сувязь з кулацкім элементам, якая выразілася ў тым, што, будучы старшынёй калгаса «Чырвоная Ласаўніца», ён [illegible] толькі не абараняў свайго цесця, але нават сам прымаў актыўны ўдзел у яго раскулачванні. І ўсё-ж райком чамусьці пацвердзіў яго выключэнне з партыі.

Тав. Махаоўскі — былы бядняк. У калгас уступіў у 1929 годзе. Быў старшынёй камітэта беднаты. Усе годы прымаў актыўны ўдзел у калгасным будаўніцтве. Зараз працуе радавым калгаснікам. Ён за 1937 год асабіста выпрацаваў больш 700 працадзён.

Разглядаючы апеляцыі, не вывучаюць тую колькасць комуністаў, якія былі [illegible] выключаны з партыі ворагамі народа. Разам з сакратаром райкома партыі тав. Каганам мы вывучылі спісы людзей, выключаных з партыі ў 1935 па 1937 год. І сярод іх мы знайшлі рад таварышаў, якія дастойны, каб іх справы былі пераглядзены і каб яны былі адноўлены ў партыі.

Узяць на прыклад былога кандыдата партыі тав. Цыбульскага. [illegible]

[illegible] да, не лічыць патрэбным яго разбіраць.

Усё гэта гаворыць аб тым, што раённае партыйнае кіраўніцтва яшчэ многае не зрабіла для таго, каб па-большэвіцку выканаць рашэнне студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б).

С. БРАЙНІН.

Асновапалажнік сацыялістычнага рэалізма

Геніяльнейшы Горкі, які аддаў усё сваё яркае і прыгожае жыццё барацьбе за ідэалы комунізма, вялікі друг працоўных усяго свету, загінуў ад крывавай рукі трацкісцка-бухарынскіх, фашысцкіх бандытаў. Ніколі совецкі народ не забудзе гэтых подлых крывавых дзеянняў назаўсёды праклятых мярзотных шпіёнаў — Троцкага, Бухарына і іх падручных. Іх імёны заклеймяць ганьбай рабочыя ўсяго свету.

Імя Горкага было ненавісным для праклятых ворагаў соцыялізма, бо Горкі быў непахісным барацьбітом за вялікую справу Леніна—Сталіна.

Яркае і прыгожае жыццё Алексея Максімавіча. Вялікі сын вялікага народа А. М. Горкі вышаў з народных мас, падняўся да вяршынь соцыялістычнай культуры. Будучы глыбока нацыянальным рускім, сапраўды народным пісьменнікам, Горкі быў разам з гэтым глыбока інтэрнацыянальным пісьменнікам.

Горкі ў яркіх і нязмерна праўдзівых вобразах раскрыў глыбокую абяздоленасць, жабрацтва мас ва ўмовах капіталізма. Ён паказаў жахі жыцця класавага грамадства, заснаванага на эксплаатацыі чалавека чалавекам, бяз[illegible]дзіцу і жорсткасці гэтага жыцця і яго «свінцовыя агіднасці». Ніхто з пісьменнікаў свету з такой паўнатой і аканаўчасцю не выкрываў агіднасць і бесчалавечнасць капіталізма, яго воўчых законаў і мараль буржуазнага агульнажыцця. Творы А. М. Горкага па справядлівасці можна назваць аканчаўчым прыгаворам капіталізму. Горкім створаны да адчувальнасці яркія і глыбока праўдзівыя вобразы самых рознастайных соцыяльных тыпаў капіталістычных драпежнікаў, павукоў, прагных гандляроў і т. д.

Пісьменнікам створана цэлая галярэя вобразаў тупых самазадаволеных мяшчан, лакеяў капіталізма, меншавікоў, лібералаў і буржуазнай інтэлігенцыі.

В. БАРЫСЕНКА
Дацэнт Менскага педінстытута імя Горкага

Твар кожнага з іх ён агаліў перад народам і паказаў іх эксплаататарскае, антынароднае, прадажна-здрадніцкае нутро.

Горкі — неперавышаны геній у паказе народа і людзей з народа. Творчасць Горкага ведае не толькі вобразы забітых, цёмных, замучаных жыццём людзей, але і яркія вобразы самаахвярных барацьбітоў за знішчэнне эксплаататараў і прыгнятальнікаў народа. Колькі вобразаў моцных людзей дадзена ў рамантычных творах Горкага! Успомнім герояў такіх твораў, як «У людзях», «Маці», «Жыццё Кліма Самгіна» і інш.

Творчасць М. Горкага паказвае выхад з ціскоў капіталізма шляхам соцыялістычнай рэволюцыі, кліча на барацьбу, выхоўваючы стойкасць і мужнасць, беззаветную адданасць вялікай справе вызвалення чалавецтва.

Творчасцю Горкага адкрываецца новая эпоха ў гісторыі рускай і сусветнай літаратуры. Горкі — вялікі асновапалажнік новага соцыялістычнага напрамку ў літаратуры.

Асноўная асаблівасць соцыялістычнага напрамку ў літаратуры, перш за ўсё, выяўляецца ў сапраўднай народнасці творчасці Горкага. Яго творчасць сваімі карэннямі ўваходзіць у народныя гушчы. Народнасць геніяльнага Горкага ў тым, што ён у сваіх творах адлюстроўваў вялікія праблемы народнага жыцця, прагрэсіўныя, рэволюцыйныя тэндэнцыі гістарычнага развіцця. Творчасць Горкага цесна звязана з рэволюцыйнай барацьбой мас за соцыялізм, з іх імкненнямі і інтарэсамі, звязана з народнай творчасцю — гэтай невычарпальнай крыніцай, якая жывіла сваімі жыватворчымі сокамі творчасць сапраўднага майстра соцыялістычнай літаратуры.

Вялікаму майстру соцыялістычнай культуры, які стаяў на глебе народнасці, чужымі і варожымі былі фармалістычны адрыў ад жыцця і вузкі «практыцызм» — неадлучныя ўласцівасці буржуазнай упадніцкай літаратуры.

З прыходам Горкага ў рускай і сусветнай літаратуры адкрываецца новая паласа соцыялістычнага рэалізма. Горкаўскі рэалізм не вырастаў на голым месцы. Вялікі рускі пісьменнік з'яўляецца наследнікам і прадаўжальнікам класічных традыцый рэалістычнай рускай і сусветнай літаратуры. Горкі сінтазаваў усе найлепшыя рысы і тэндэнцыі класічнага рэалізма і перапрацаваў іх на новай, соцыялістычнай аснове.

А. М. Горкі першы ў гісторыі сусветнай літаратуры зацвердзіў новыя прынцыпы і ідэі партыі Леніна — Сталіна і гэтым самым падняў рэалізм да вяршынь соцыялістычнага рэалізма, як новага стылю ў мастацкай літаратуры. Гэта таму, што Горкі быў першым соцыялістычным пісьменнікам, які паказаў сапраўдны выхад з ціскоў капіталізма, сапраўдныя сродкі ў барацьбе за вызваленне эксплаатуемых і прыгнечаных. Ён першы паказаў на рэальную сілу — пролетарыят, арганізаваны і згуртаваны большэвіцкай партыяй, як сілу, якая ператварае свет.

Рэалізму Горкага варожа сузіральнасць. Рэалізм Горкага мэтаімкненны, накіраваны на рэволюцыйную перабудову рэчаіснасці. Актыўнасць горкаўскага соцыялістычнага рэалізма азначае высокую свядомую ідэйнасць і большэвіцкую партыйнасць.

Творчасць Горкага пранізана глыбокай і сапраўднай чалавечнасцю. Горкі бязлітасна выкрываў ханжаства, зверства, крывадушнасць буржуазнага грамадства, рашуча выкрываў псеўда-гуманістычнае фразёрства, з'яўляючыся найвялікшым гуманістам усяго свету. Горкаму ніколі не была ўласціва літасць, якая крыўдзіць чалавека і мірыць яго з рэчаіснасцю, як гэта было ўласціва, скажам, Дастаеўскаму. Ва ўсіх вялікіх рэалістаў (Шэкспір, Сервантэс, Вальтэр, Русо, Бальзак, Пушкін, Гогаль, Талстой і т. д.) мы бачым гуманістычную рэволюцыйную лінію, накіраваную на крытыку феадалізма і капіталізма. Вялікі пісьменнік, крытычна асвайваючы і перапрацоўваючы дасягненні вялікіх гуманістаў мінулага, выступае як пролетарскі соцыялістычны гуманіст. Вялікая і палкая любоў да чалавека і да ўсяго сапраўды высокага, сапраўды чалавечага — было вызначаючай ідэяй у творчасці вялікага гуманіста.

Асаблівасці гуманізма Горкага ў тым, што гарачая любоў да эксплаатуемага чалавецтва, чуласць да народнага гора і пакут спалучаецца ў яго з непрымірымай нянавісцю да паразітаў і ворагаў народа; гэта гуманізм, які запальвае сэрцы на барацьбу супроць капіталістычнага рабства, за ўмацаванне соцыялізма.

Неад'емнай якасцю творчасці Горкага з'яўляецца жыццесцвярджальны аптымізм. Вялікі чалавек, вялікі пісьменнік, Горкі быў вялікім аптымістам. Ён адзін з самых аптымістычных пісьменнікаў свету.

Ідэйная вышыня твораў Горкага спалучаецца з высокай мастацкай дасканаласцю. Вобразы твораў Алексея Максімавіча адчувальна яркія, надзвычай жыццёвы і праўдзівы, вялікай сэнсавай і эмацыянальнай ёмкасці. Усё што ёсць лепшага ў магутнай рускай мове, увасабляецца ў яркай, дакладнай, надзвычай багатай мове твораў Горкага. У гарманічным спалучэнні невычарпальнага ідэйнага багацця творчасці Горкага і высокай мастацкай неперавышанай дасканаласці таксама вызначаецца адна з істотных рыс і адзнак соцыялістычнага рэалізма.

Задоўга да Кастрычніка вялікія геніяльнейшыя правадыры працоўных усяго свету Ленін і Сталін прызналі і ацанілі М. Горкага, як найвялікшага пролетарскага пісьменніка. «Горкі, — пісаў Ленін, — безумоўна, буйнейшы прадстаўнік пролетарскага мастацтва».

Творчасць Горкага — невычарпальная крыніца ведаў і ідэй, якія натхняюць мільёны людзей на барацьбу за перамогу комунізма. Літаратурная спадчына Горкага вялікая і рознастайная.

Горкі—вобраз соцыялістычнага пісьменніка. Ён не толькі мастак слова, а публіцыст і трыбун, які прымаў самы гарачы і непасрэдны ўдзел у жыцці соцыялістычнай краіны. Горкі адклікаўся жыва, як чулы мастак, на ўсе з'явы жыцця сваёй радзімы. Горкі — найвялікшы друг совецкай літаратуры, яе настаўнік, выхавацель і кіраўнік. Горкі нязмерна многа зрабіў для справы соцыялістычнай культуры і соцыялістычнай літаратуры. Пад яго непасрэдным кіраўніцтвам маладая соцыялістычная совецкая літаратура дабілася сваіх вялікіх поспехаў. Неацанімы заслугі вялікага пісьменніка ў справе развіцця нацыянальных літаратур народаў, насяляючых Совецкі Саюз.

Творчасць Горкага аплодатварыла беларускую рэволюцыйна-дэмакратычную літаратуру дакастрычніцкай пары. Совецкая-ж беларуская літаратура развівалася і мужнела пад непасрэдным кіраўніцтвам і клапатлівым доглядам Алексея Максімавіча.

Калі мы возьмем рэволюцыйна-дэмакратычную паэзію Купалы і Коласа на першых этапах яе развіцця, то на ёй з бясспрэчнай відавочнасцю сказваецца пладатворны ўплыў творчасці буравесніка рэволюцыі. І гэта праяўляецца ў самых рознастайных відах і формах. Купала і Колас на першых этапах сваёй творчасці ішлі па стапах Горкага, калі яны ў цэнтры палітычнага адлюстравання ставілі народныя масы, пісалі пра пакуты народа і яго барацьбу, калі яны сваю паэзію аддавалі на службу народным інтарэсам. Матывы апявання рэволюцыйнай барацьбы народных мас, гераізма, мужнасці і стойкасці, якімі пранізаны творы Купалы і Коласа ў перыяд рэволюцыі 1905—07 гг. («А хто там ідзе», «Перад вісельняй», «З прасоння», «Там» — Купалы; «Ворагам», «Канстытуцыя», «Наш родны край» — Коласа і т. д.), ёсць ні што іншае, як праяўленне ўплыву гераічнай тэматыкі вялікага Горкага. Беларускія паэты вучыліся на паэтычных творах Горкага. На шматлікіх творах Коласа і Купалы, прасякнутых рэволюцыйным заклікам — заклікам на барацьбу супроць цара і памешчыкаў — ляжыць пячатка глыбокага ўплыву горкаўскіх песень — «Песні аб Сокале», «Песні аб Буравесніку». Рэволюцыйны, заклікаючы рамантызм твораў Коласа і Купалы першага перыяду рос і фармаваўся пад непасрэдным уплывам рэволюцыйнай рамантыкі Горкага.

Ідэйны ўплыў Горкага на беларускую літаратуру спалучаўся з цёплымі бацькоўскімі клопатамі аб лепшых прадстаўніках нацыянальнай літаратуры. Вядома таксама цёплая дружба Горкага і Кацюбінскага. Ні хто іншы, як М. Горкі ўважліва сачыў за развіццём таленту многіх маладых пісьменнікаў.

Совецкая беларуская літаратура, як неад'емная частка літаратуры народаў СССР, свае поспехі і дасягненні звязвае з імем М. Горкага. Наша беларуская совецкая літаратура дабілася значных дасягненняў у плане падняцця ідэйнай якасці твораў і мастацкай вышыні ў напрамку барацьбы за прастату і народнасць, актуальнасць тэматыкі і насычэнне сваіх твораў большэвіцкай партыйнасцю, у напрамку вызвалення ад антынародных, натуралістычных і фармалістычных элементаў і т. д.

І ўсе гэтыя дасягненні здабыты ў выніку рэалізацыі геніяльных запаветаў Горкага. Але трэба прама прызнаць, што беларуская крытыка мала працуе над выпрацоўкай і скарыстаннем літаратурнай спадчыны Горкага. Зразумела, што поспехі і развіццё совецкай літаратуры звязаны з вывучэннем вялікай і багатай літаратурнай спадчыны М. Горкага, з рэалізацыяй яе.

Горкі — найвялікшы геній рускага народа, гордасць усяго працоўнага чалавецтва. Горкі ўсё сваё жыццё аддаў справе вызвалення працоўных ад гнёту капіталістычнага рабства. Подлыя фашысцкія выблюдкі забілі вялікага Горкага, непахіснага барацьбіта за справу Леніна—Сталіна. Але Горкі неўміручы. Яго творы — найвялікшы сродак у руках працоўных у барацьбе з усімі і ўсякімі ворагамі за перамогу вялікіх ідэй Леніна—Сталіна.

НА СЯЎБЕ

АРУЦЬ З АГРЭХАМІ

СМАЛЯВІЧЫ. Пераважная большасць калгасаў раёна распачала палявыя работы. Але ранняя вясна знянацку застала кіраўнікоў раёна.

Праз некалькі дзён калгасы будуць прыступаць да масавай сяўбы. Аднак, многія калгасы раёна яшчэ поўнасцю не гатовы да сяўбы — нехапае насення для засеву яравога кліну. На 26 сакавіка 39 калгасаў раёна не зрабілі абмену радавога ільнанасення на сартавое. Калгасу «Чырвоны сцяг», Забалоцкага сельсовета, патрэбна абмяняць радавога насення ільну на сартавое 3.360 кгр., калгасу «Камсамольская воля», Звяніцкага сельсовета—3.640 кгр., калгасу «Ільіч», Бліскага сельсовета — 2.240 кгр. і т. д.

На складах смалявіцкага райзага ўжо тры месяцы ляжыць 103,6 тоны сартавога ільнанасення, якое павінны атрымаць гэтыя калгасы. Аднак, гэты абмен не арганізаван. На склады за насеннем у дзень прыбывае 1—2 падводы.

Зрываецца абмен і збожжавых культур. Калгасам патрэбна абмяняць яшчэ 114 цэнтнеры пшаніцы, 270 цэнтнераў ячменю, 122 цэнтнеры аўса. Сартавое насенне, прызначанае для абмену, таксама ляжыць на складах Загатзярна, але калгасы яго не вывозяць.

Загадчык райза Савіцкі і старшы аграном Рыбчынская самаўхіліліся ад гэтай важнейшай работы і спадзяюцца, што калгасы самі зробяць абмен. Шкодная самасупакоенасць работнікаў райза, адсутнасць канкрэтнага кіраўніцтва падрыхтоўкай да сяўбы адбіваецца на рабоце калгасаў.

У калгасе «Перамога», Амельянаўскага сельсовета, ворыва распачалі 22 сакавіка, але з пачатку палявых работ глеба арэцца з агрэхамі і мелка. Калгаснікі на полі працуюць без усякага кантролю. Старшыня калгаса тав. Масквленка і брыгадзір тав. Шымановіч на полі рэдка бываюць, не правяраюць якасці работы і не даюць указанняў калгаснікам.

У раёне вопыт стаханаўцаў і перадавікоў барацьбы за высокі ўраджай не пераносіцца ў шырокія масы калгаснікаў. Чаму-б не пашырыць вопыт лепшага звеннявога ў раёне Міколы Нішчык з калгаса імя Першае мая, Варатоўскага сельсовета, які, вышаўшы арганізавана ў поле са сваім звяном, у першы дзень баранавання перавыканаў норму ў некалькі разоў. Стаханаўцы Дзяніс Спефановіч, Кастусь Лашук з калгаса «Змагар», Амельянаўскага сельсовета, праводзяць добраякаснае ворыва і выконваюць нормы на 150 і больш процантаў.

Я. ПРЫМІЧОЎ.

ГАНДАЛЬ НА ПАЛЯХ

КРЫЧАЎ. На час вясенняй пасяўнай кампаніі Крычаўскі райсаюз арганізоўвае гандаль непасрэдна на палях. Цяпер адкрыта ў сельпо раёна 12 дробнарозвічных ларкоў. Арганізавана развозка промтавараў на палі. У сельпо завезена каламазі на 20 тысяч рублёў, шорных тавараў — на 25 тысяч рублёў і віл, лапат, грабляў, вяровак, ясельнай пасуды і т. д. на суму 15 тысяч рублёў.

У цяпліцах сельгасарцелі «Чырвоны гароднік», Менскага раёна, дружна цвітуць гуркі, некаторыя з іх ужо маюць завязі. НА ЗДЫМКУ: калгасніца-стаханаўка Е. С. Радкевіч аглядае завязь гуркоў.
Фото С. Грына.

ЛІТАРАТУРА ДА ВЫБАРЧАЙ КАМПАНІІ

У Менску масавымі тыражамі выходзіць з друку літаратура да выбарчай кампаніі ў Вярхоўны Совет БССР. «Палажэнне аб выбарах у Вярхоўны Совет БССР» надрукавана на беларускай мове ў колькасці 375 тыс. экземпляраў. Выпускаюцца 300 тыс. экземпляраў «Палажэння» на рускай мове і 10 тыс. экземпляраў на яўрэйскай мове. Выдаецца на беларускай і рускай мовах брашура з дакладам выконваючага абавязкі старшыні ЦВК БССР тав. Наталевіча на VIII сесіі ЦВК БССР «Аб праекце палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет БССР» тыражом у 50 тыс. экземпляраў.

Да 15 красавіка выпускаюцца з друку на беларускай мове прамовы таварыша Сталіна і іншых кіраўнікоў партыі і ўрада на перадвыбарчых сходах. Тыраж — 25 тыс. экземпляраў.

ПЕРШАМАЙСКІ ПАДАРУНАК ПАПАНІНЦАМ

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). Калектыў вышывальнай арцелі імя 8 сакавіка рыхтуе гераічнай чацвёрцы папанінцаў першамайскі падарунак: шаўковыя рубашкі і платочкі з беларускім арнаментам ручной і машыновай мастацкай вышыўкі. На насавых хустачках будзе паказана палатка дрэйфуючай станцыі «Паўночны полюс» і мядзведзь.

У парніках сельгасарцелі «Чырвоны гароднік», Менскага раёна, зазеленелі ўсходы радыскі, цыбулі, салаты, сталовых буракоў. НА ЗДЫМКУ: 58-гадовая калгасніца-стаханаўка Л. А. Палтаржыцкая аглядае радыску і зялёную цыбулю.
Фото С. Грына.

ПРЫЁМ ЗАЯЎ У ВАЕННЫЯ ВУЧЫЛІШЧЫ РСЧА

З 1 красавіка па 1 жніўня 1938 года робіцца прыём заяў ад жадаючых паступіць у сухапутныя ваенныя вучылішчы РСЧА.

У ваенныя вучылішчы прымаюцца асобы мужчынскага полу, безумоўна годныя па стану здароўя да страявой службы, ва ўзросце ад 17 да 23 год, а чырвонаармейцы і малодшыя камандзіры з часцей РСЧА і знаходзячыеся ў доўгатэрміновым водпуску — ва ўзросце да 24 год.

У восем артылерыйскіх вучылішчаў — 1 і 2 ленінградскія, 1 і 2 кіеўскія, одэскае, краснадарскае, севастопальскае, растоўскае — прымаюцца толькі асобы з поўнай сярэдняй адукацыяй, а з вайсковых часцей і доўгатэрміновага водпуску — з адукацыяй не ніжэй 9 класаў.

Ва ўсе астатнія артылерыйскія вучылішчы, ва ўсе тэхнічныя і спецыяльныя вучылішчы (апрача бронетанкавых) прымаюцца асобы з адукацыяй не ніжэй 9 класаў, а з часцей РСЧА і доўгатэрміновага водпуску — не ніжэй 8 класаў.

У пяхотныя, кавалерыйскія, бронетанкавыя (апрача танка-тэхнічных) і ваенна-гаспадарчыя вучылішчы прымаюцца асобы з адукацыяй не ніжэй 8 класаў, а з вайсковых часцей і доўгатэрміновага водпуску — не ніжэй 7 класаў.

Студэнты вышэйшых навучальных устаноў і асобы, скончыўшыя ў 1937-38 годзе поўную сярэднюю школу (і ёй адпавядаючыя навучальныя ўстановы), а таксама навучаючыеся, пераходзячыя ў 1938 годзе ў дзесятыя класы сярэдніх школ, або на апошнія курсы тэхнікумаў і рабфакаў з ацэнкай па рускай мове і матэматыцы не ніжэй «добра», а па ўсіх астатніх прадметах не ніжэй «пасрэдна»,— прымаюцца ў ваенныя вучылішчы без уступных іспытаў.

Асобы, не маючыя ўказанай агульнаадукацыйнай падрыхтоўкі, а таксама не прадставіўшыя дакументы аб атрыманай адукацыі, падвяргаюцца ўступным іспытам па рускай мове і матэматыцы ў аб'ёме праграмы таго класа сярэдняй школы, які ўстаноўлен для паступлення ў данае ваеннае вучылішча.

Заявы падаюцца на імя мясцовага райваенкома або непасрэдна на імя начальніка ваеннага вучылішча, а ад чырвонаармейцаў і малодшага камсастава РСЧА— на імя камандзіра часці або начальніка вучылішча.

Уступныя іспыты ў вучылішчах будуць праводзіцца: кандыдатам з вайсковых часцей — з 20 па 31 ліпеня, астатнім — з 1 па 25 жніўня.

Пачатак заняткаў з 1 кастрычніка.

Тэрмін навучання ва ўсіх сухапутных ваенных вучылішчах — 2 годы.

За даведкамі звяртацца ў райваенкаматы, ваенныя вучылішчы і ў штабы вайсковых часцей. (БЕЛТА).

КУРСЫ ВАДАЛАЗАЎ

ВІЦЕБСК. (Спец. кар. «Звязды»). Пры Асводзе арганізаваны месячныя курсы вадалазаў. 15 рабочых віцебскіх прадпрыемстваў без адрыву ад вытворчасці вывучаюць на гэтых курсах вадалазную справу. Сярод курсантаў — адна дзяўчына, работніца акулярнай фабрыкі тав. Шэпер. Пасля скончання курсаў рад таварышаў астануцца працаваць вадалазамі на Віцебскай выратавальнай станцыі.

НА КАЛГАСНЫХ ПАЛЯХ

ПОЛАЦК. У 58 калгасах Ветрынскага раёна шырока разгорнуты палявыя работы. На 25 сакавіка па раёну ўзарана 918 гектараў і забаранавана 364. Пасеяна 46 гектараў канюшыны. Калгас «Асвета», Літвінаўскага сельсовета, пасеяў 2 га аўса. У калгасах Семенецкага і Тураўлянскага сельсоветаў сеюць яравое жыта і лубін.

ЖЫХАРАЎ.

АСІПАВІЧЫ. Большасць калгасаў раёна пачалі палявыя работы. Калгаснікі і калгасніцы працуюць на палях з вялікім уздымам і энтузіязмам.

Добрае сонечнае надвор'е спрыяе хуткаму прасыханню глебы. Некаторыя калгасы пачалі сяўбу яравых. Так, у калгасе «Чырвоны маяк», Верайцоўскага сельсовета, засеяна 8 гектараў яравога жыта, у калгасе імя Крупскай — 5 гектараў.

І. ДАЙНЯК.

АГРАТЭХНІЧНЫЯ КУРСЫ

У Асавецкім сельсовеце, Любаньскага раёна, заканчваюцца аднамесячныя аграгэхнічныя курсы, на якіх займалася 60 лепшых стаханаўцаў і ўдарнікаў калгасаў «Верны шлях», «Чырвоны барацьбіт» і іншых калгасаў сельсовета. Лекцыі па аграгэхніцы чытала ўчастковы аграном тав. Башкова.

Пятрусь ЛАСОЦКІ.

ЦВІТУЦЬ ГУРКІ

На гародах калгаса «Чырвоны гароднік» зазеленеў шчавель. У рассадніках (цяпліцах) і парніковых рамах паспявае ранняя гародніна — радыска, сталовыя бурачкі з бацвіннем, зялёная цыбуля, салата, пятрушка і інш.

Дружна цвітуць гуркі. Некаторыя з іх ужо адцвілі і маюць завязі. Праз адну-паўтары дэкады чакаецца ранні багаты ўраджай гуркоў.

ПЕРАКОЎКА

Нашы слаўныя чэкісты, наркамунутдзельцы ўвасобілі ў сябе выдатную якасць Фелікса Эдмундавіча Дзержынскага — любоў да дзяцей. Таксама, як і ён, яны аддаюць многа сіл і энергіі на выхаванне маладога пакалення.

Тры годы таму назад ЦК ВКП(б) і СНК СССР вынеслі пастанову аб ліквідацыі дзіцячай беспрытульнасці і безнагляднасці. Пры НКВД былі створаны працоўныя калоніі для няпоўнагадовых правапарушальнікаў. У нас, у БССР, такія калоніі адкрыліся ў Магілеве і Віцебску.

Чэкісты ўзялі на сябе ганаровы вялікі і благародны абавязак па выхаванню з дзяцей свядомых, актыўных і поўнацэнных грамадзян соцыялістычнай радзімы. Дзяржава стварыла ўсе ўмовы для перавыхавання няпоўнагадовых правапарушальнікаў, каб даць ім пуцёўку ў жыццё.

І на самой справе, уся абстаноўка ў калоніях зусім спрыяе гэтаму. Магілеўская працоўная калонія мае школу-сямігодку, дзе абучэнне праводзіцца па праграмах Наркамасветы. У вольны час дзеці запаўняюць свой клуб, дзе ёсць гукавое кіно. Яны займаюцца ў гуртках: струнным, драматычным, мастацкага чытання, акрабатычным і іншых. Дзеці маюць тут магчымасць развіць усе свае здольнасці і нахільнасці. Вось, напрыклад, у калоніі арганізаван гурток мастацкай рэзкі па дрэву. Выхаванец Вольскі стварыў цэлую серыю сваіх разных работ на тэму: — «20-годдзе Кастрычніка». Фізкультурным гуртком кіруе выхаванец Кліменка Аркадзій, выхаванец Цыпляннікаў напісаў музыкальны твор, які атрымаў добрую ацэнку прафесараў Маскоўскай кансерваторыі.

Магілеўская калонія мае сваю фабрыку па вытворчасці мэблі. Майстрам бляшанага цэха гэтай фабрыкі з'яўляецца выхаванец Авяркоў, майстрам малярнага цэха працуе выхаванец Ежыкаў.

Яшчэ большыя выдатнасці мае віцебская працоўная калонія. Школа знаходзіцца ў каменным будынку. Клуб — гэта сапраўдны палац культуры з багатай бібліятэкай, раскошнай чытальняй, утульнымі пакоямі для гульняў і для заняткаў гурткоў. Як і ўсюды, у калоніі выкоўваюцца выдатнейшыя людзі, карысныя грамадзяне совецкай краіны. Выхаванец Валатоўскі— мастак. Ён намаляваў партрэты тт. Сталіна, Леніна, Ежова. Начальнікам самага буйнага — малярна-зборачнага цэха ложкавай фабрыкі калоніі працуе выхаванец Хейфец Владзімір, а майстрамі — Карповіч і Фралоў.

Калоніі маюць свае больніцы, лазняпральні, фізкультурныя стадыёны, падсобныя гаспадаркі. Дзеці жывуць радасна і шчасліва. Вельмі хутка яны забываюць аб тым, што яны ў мінулым правапарушальнікі. За тэрмін прабывання ў калоніі чалавек літаральна мяняецца і выходзіць у жыццё, смела гледзячы ў будучыню і поўны ўдзячнасці партыі, краіне, слаўным чэкістам. Кожны з былых няпоўнагадовых правапарушальнікаў па адбыцці свайго тэрміна і па выхадзе з калоніі лічыць сваім абавязкам потым прысылаць пісьмо і дзякаваць за выхаванне, за бацькаўскія, цёплыя клопаты і ўвагу. Былы выхаванец віцебскай калоніі Казак канчае віцебскі політэхнікум. Выхаванец магілеўскай калоніі Нікалаеў вучыцца ў балетнай студыі тэатра оперы і балета.

Толькі за 1937 год віцебская і магілеўская калоніі выпусцілі і ўстроілі на работу 75 слесараў, 12 токараў па металу, 37 маляроў, 32 столяраў, 4 абутнікаў, краўцоў і т. д.

У лютым гэтага года абвешчана ўсесаюзнае спаборніцтва дзіцячых працоўных калоній на 100-процантны ахоп вытворчасцю, школамі і ўдзел у культурна-масавай рабоце. У спаборніцтва ўключыліся выхаванцы і выхавацелі, педагогі і ўсе работнікі калоній. Яны абавязаліся яшчэ лепш працаваць над перакоўкай няпоўнагадовых правапарушальнікаў з тым, каб выхаваць з іх дастойных грамадзян соцыялістычнай радзімы.

Н. ГАСМАН.

ПАЧАЎСЯ ТАРФЯНЫ СЕЗОН

На тарфяных палях прамысловых арцеляў Белторфпрамсаюза пачаўся тарфяны сезон. Першымі разгарнулі здабычу торфу арцелі: «Чырвоны тарфянік» (Капыльскі раён), імя Сталіна (Смалявіцкі раён), «Дабрынёва» (Менскі раён), імя 16 партызан (Смілавіцкі раён) і інш.

Арцель імя 16 партызан здабыла ўжо 100 тон торфу, арцель імя Сталіна — 20 тон.

У гэтым годзе тарфяныя арцелі БССР дадуць 650 тысяч тон торфу, у тым ліку 36 тысяч тон машынна-фармовачнага. У радзе арцеляў (імя 16 партызан, імя Сталіна, «Градкі» і інш.) упершыню ўстанаўляюцца машыны па здабычы фармовачнага торфу.

НОВАЯ ГАСЦІНІЦА Ў ГОМЕЛІ

ГОМЕЛЬ, 27 сакавіка. (Спец. кар. «Звязды»). У Гомелі, у будынку былой гасцініцы «Савой», дзе на працягу раду год змяшчаліся партыйныя і совецкія арганізацыі, занава абсталявана гасцініца. Сёння здадзены ў эксплаатацыю 30 нумароў, у тым ліку нумары «люкс». Кожны нумар «люкс» мае спальны пакой на двух чалавек, гасціную з мяккай мэбляй, ванны пакой і прыбіральню.

Да 1 красавіка будзе здадзена ў эксплаатацыю ўся гасцініца. У ёй будуць 56 адзіночных, двайных і трайных нумароў і 4 нумары «люкс».

28 сакавіка ў Беларускім драматычным тэатры адбудзецца
АБ'ЯДНАНАЕ УРАЧЫСТАЕ ПАСЯДЖЭННЕ
прэзідыума Акадэміі навук і праўлення Саюза совецкіх пісьменнікаў БССР сумесна з партыйнымі, совецкімі, прафесіянальнымі, камсамольскімі арганізацыямі і часцямі Менскага гарнізона,
прысвечанае 70-годдзю з дня нараджэння вялікага рускага пісьменніка А. М. Горкага.
Пачатак роўна ў 6 гадзін вечара. Уваход—па запрашальных білетах.

Намеснік адказнага рэдактара І. М. ОФЕНГЕЙМ.

Беларускі Дзяржаўны Драматычны тэатр
28 сакавіка
АПОШНІЯ
Абан. несапраўдны.

Гукавы кінотэатр «Чырвоная зорка»
ВЯЛІКІ ГРАМАДЗЯНІН

Гукавы кінотэатр «Пролетарый»
БАГАТАЯ НЯВЕСТА

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал»
ГАРАЧЫЯ ДЗЯНЁЧКІ

Дзіцячы гукавы кінотэатр
ДУМА ПРА КАЗАКА ГАЛОТУ

Гукавы кінотэатр «Спартак»
ЧАЦВЕРТЫ ЭСКАДРОН

Кінотэатр «Навіны дня»
1) «На рубеже»
2) Журнал № 4 Белдзяржкінохронікі
3) «Красная шапочка»

„МЕНПРАМГАНДАЛЬ"

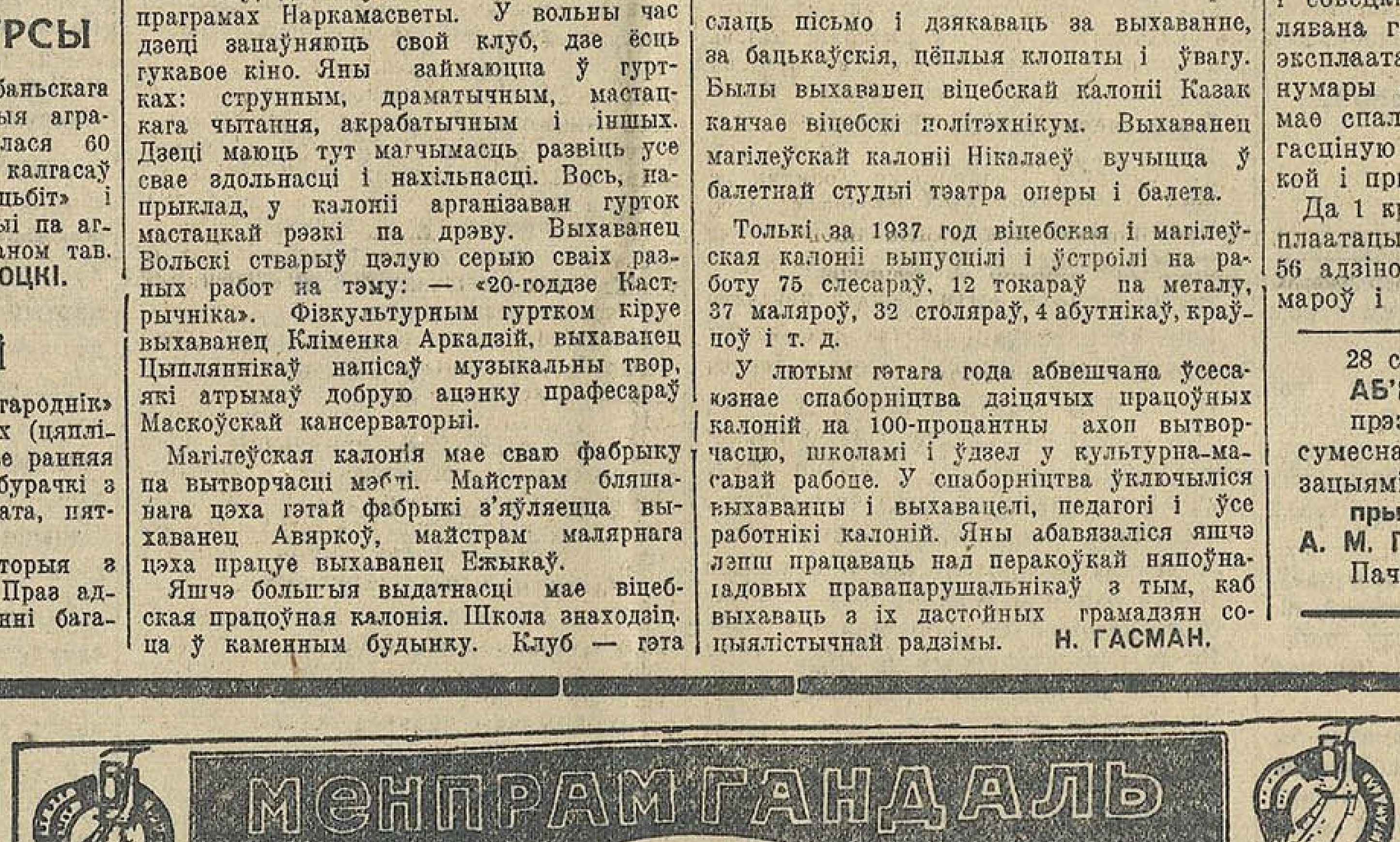

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЮРЫДЫЧНЫ ІНСТЫТУТ
абвяшчае ПРЫЁМ
на курсы па падрыхтоўцы ў Інстытут без адрыву ад вытворчасці
На курсы прымаюцца асобы з закончанай сярэдняй адукацыяй (рабфак, школа-дзесяцігодка, тэхнікум), а таксама асобы, якія скончылі да 1935 г. школу II ступені (дзесяцігодку), або скончыўшыя 8-гадовы на базе сямігодкі палітычныя школы ў БССР і УССР.
Тэрмін навучання на курсах 4 месяцы.
Пачатак заняткаў 15 красавіка г. г.
Жадаючыя паступіць на курсы павінны падаваць заявы на імя дырэктара юрыдычнага інстытута з прыкладаннем дакументаў аб адукацыі.
Заявы з дакументамі накіроўваць па адрасу: г. Менск, Універсітэцкі гарадок, Галоўны корпус, 3-ці паверх, пакой 321, з 9 гадз. раніцы да 6 гадз. вечара, апрача выхадных дзён.
ДЫРЭКЦЫЯ ЮРЫДЫЧНАГА ІНСТЫТУТА.

Беларуская рэспубліканская кантора „САЮЗУЦІЛЬ"
Менск, вул. Дзем'яна Беднага, 8, тэл. 22-185, 22-186, 24-610.
ПРАВОДЗІЦЬ
ЗАГАТОЎКУ УЦІЛЬСЫРАВІНЫ
РЫЗЗЕ, МАКУЛАТУРА, ГУМОВЫ АБУТАК, КОСЦІ, ПУХ-ПЯРО, ШЧАЦІНА, КОНСКІ ВОЛАС, РОГ-СЫРАВІНА, КАРОТКАЕ ВАЛАКНО, ЛОМ КАЛЯРОВЫХ МЕТАЛАЎ І ІНШЫЯ ВІДЫ.
ЗАГАТОЎКА вядзецца
ПРАЗ ЗБОРШЧЫКАЎ, ФУРГОНШЧЫКАЎ, АГЕНТАЎ І ЛАРКІ ЯК У ГОРАДЗЕ, ТАК І НА ВЁСЦЫ
ПРЫ ЗДАЧЫ УЦІЛЬСЫРАВІНЫ
ПАТРАБУЙЦЕ ПРЭЙСКУРАНТ ЦЭН,
ЗАЦВЕРДЖАНЫ НАРКАМЛЕГПРОМАМ СССР.
ЗАХОЎВАЙЦЕ ВАШ ХАТНІ УЦІЛЬ І ПРАДАВАЙЦЕ ЯГО
САЮЗУЦІЛЮ.
ВА ЎСІХ ГАРАДАХ І Ў РАЁННЫХ ЦЭНТРАХ САЮЗУЦІЛЬ МАЕ СВАЕ ЗАГАТОЎЧЫЯ КАНТОРЫ
ПАВЕДАМЛЯЙЦЕ ВАШ АДРАС КАНТОРАМ, І ДА ВАС ПРЫЕДУЦЬ ЗА УЦІЛЕМ.
БЕЛАРУСКАЯ РЭСПУБЛІКАНСКАЯ КАНТОРА «САЮЗУЦІЛЬ»

ПАМЯТАЙЦЕ! УЦІЛЬ — КАШТОЎНАЯ СЫРАВІНА І ЯНА НЕАБХОДНА РАДУ ГАЛІН ПРАМЫСЛОВАСЦІ

ДА ВЕДАМА ГРАМАДЗЯН БССР
У СУВЯЗІ З ТЫМ, ШТО ЗА АПОШНІ ЧАС АД РАДУ ГРАМАДЗЯН ПАСТУПАЮЦЬ У ЦВК, СОЎНАРКОМ І НК АХОВЫ ЗДАРОЎЯ БССР ЗАЯВЫ АБ ПРАДАСТАЎЛЕННІ ІМ САНАТОРНА-КУРОРТНЫХ ПУЦЁВАК, РАСТЛУМАЧВАЕМ
АБ ПАРАДКУ НАКІРАВАННЯ НА КУРОРТЫ І У САНАТОРЫІ
ПЛАТНЫЯ ПУЦЁЎКІ
Беларуская курортная кантора (г. Менск, Дом урада, пакой 801) адпускае ўсім грамадзянам і арганізацыям за плату пуцёўкі і курсоўкі на курорты. Для атрымання іх належыць прадставіць заяву з хадайніцтвам арганізацыі і прыкласці заключэнне курортна-адборачнай камісіі.
Калгаснікі, якія маюць патрэбу ў курортным лячэнні, могуць набыць пуцёўкі на льготных умовах.
БЯСПЛАТНЫЯ ПУЦЁЎКІ РАЗМЯРКОЎВАЮЦЦА.
а) для членаў прафсаюзаў — праз ЦК саюзаў і мясцкомы,
б) для членаў арцеляў промкааперацыі — праз страхкасы промкааперацыі;
в) для інвалідаў вайны і працы — праз Наркамсабес і райсабесы;
г) для калгаснікаў у санаторыі, размешчаныя на тэрыторыі БССР — праз раённыя аддзелы аховы здароўя;
д) для дашкольнікаў і школьнікаў у мясцовыя санаторыі — праз дзіцячыя і туберкулёзныя дыспансеры.
НК АХОВЫ ЗДАРОЎЯ БССР.